

Bokn kommune

**Rådmannen sitt forslag til
Drift- og investeringsbudsjett 2016
og
Økonomiplan 2017 - 2019**

Innhold	Side
Rådmannens generelle kommentarer	1
Reglement for økonomiplan og budsjett	8
Økonomisk oversikt drift	10
Økonomisk oversikt investering	12
Anskaffelse og anvendelse av midler	14
Budsjettskjema 1A – drift	15
Budsjettskjema 2A – investering	16
Budsjettskjema 1B – Fordeling til drift	17
Budsjettskjema 2B – Investering	17
Oversikt over nye tiltak	18
Oversikt fond	19
Noter til driftsregnskapet	20
Rammeområde 1 – Sentraladministrasjonen	21
Rammeområde 2 – Seksjon kultur, skule og barnehage	26
Rammeområde 3 – Seksjon helse, sosial og barnevern	34
Rammeområde 6 – Seksjon teknisk	46

Rådmannens kommentarar til årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2017 – 2019

HOVUDTREKKA I RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG

KORT OM KOMMUNEOPPLEGGET I FORSLAG TIL STATSBUDSJETTET FOR 2016

Kommuneopplegget for 2016 – føresetningar for budsjettet

Regjeringa legg opp til ei realvekst i kommunesektorens inntekter samla på 7,3 mrd. kroner.

Av den samla inntektsveksten er 4,7 mrd. kroner frie inntekter. Av dette gjeld 4,2 mrd. kroner kommunane.

Utover veksten i frie inntekter, foreslår Regjeringa auka løyingar til fleire tiltak innan helse og omsorg, barn og unge og samferdsel.

I forbindelse med stortingsbehandlinga av Revidert nasjonalbudsjett 2015 ble kommuneøkonomien styrka med 1,2 mrd. kroner. Denne styrkinga blir vidareført til 2016.

Det er stor usikkerhet knyta til utviklinga av norsk økonomi og kommunane sine skatteinntekter. Anslaget for skatteinngangen i kommunesektoren i 2016 bygger på ei samla vurdering av utviklinga i norsk økonomi. Det legges opp til ei ny vurdering av kommuneøkonomien og skatteinngangen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2016.

Nærmore om veksten i kommunanes frie inntekter på 4,2 mrd. kroner

Kostander som må dekkast innanfor denne veksten:

Demografi	1,7 mrd.kr
Pensjonskostnader	0,7 mrd.kr
Rusomsorg	0,4 mrd.kr
Helsestasjoner og skulehelsetenesta	0,2 mrd.kr
Fleksibel barnehageopptak	0,4 mrd.kr

Tiltakspakke for auka sysselsetting

Som del av ein samla tiltakspakke på i alt 4 mrd. kroner, får kommunane 500 mill. kroner som eit eingongstilskott for 2016. Disse midlane kjem i tillegg til veksten i dei frie inntektene. Midlane skal gå til vedlikehald og rehabilitering av skular og omsorgsbygg, og må brukast i løpet av 2016. Tiltaka skal fremme sysselsetting på kort sikt, vere midlertidige og innretta slik at dei lett kan reverserast. Midlane vil bli fordelt med likt kronebeløp per innbyggjar utan søknad. For Bokn utgjer beløpet ca. 83.000,-.

Deflator (årlig pris- og lønnsvekst i kommunesektoren i prosent)

Ved berekning av realvekst i kommunesektorens inntekter i 2016 legges det til grunn ein pris- og lønnsvekst i kommunal sektor på 2,7 pst. Dette bygger bl.a. på et lønnsvekstanslag på 2,7 pst. i 2016.

Skatteandel/justering av skattøre

Den kommunale skattøren for 2016 blir satt opp med 0,45 prosentpoeng til 11,8 pst.

Endringar innafor inntektssystemet

Veksttilskottet styrkes, og terskelen for å motta veksttilskott blir senka frå 1,6 pst. til 1,5 pst. Tilskottet blir prisjustert frå 55 000 kr i 2015 til 56 485 kr per innbyggjar utover vekstgrensa i 2016.

Småkommunetilskottet blir halde nominelt uendra i 2016.

Endringer innan helse og omsorg

Investeringstilskudd til heildøgns omsorgsplassar: Det foreslås ei tilsagnsramme på 4,1 mrd. kroner til 2 500 heildøgns omsorgsplassar i sjukehjem og omsorgsbustader i 2016.

Frå 1. januar 2020 skal kommunane ha plikt til tilby dagaktivitetstilbod til heimeboande personar med demens. Det legges opp til ei utbygging av tilbudet fram mot 2020.

Kommunene har frå 1. januar 2016 ei plikt til å sørge for øyeblikkelig hjelp døgnopphold for pasienter med somatiske sjukdomar. Som følgje av dette foreslås det å overføre 1 206,6 mill. kroner til rammetilskottet til kommunane.

Ressurskrevende tjenester

Det foreslås å auke innslagspunktet med 10 000 kroner utover prisjustering til 1.081.000 kroner.

Kompensasjonsgraden blir uendra på 80 pst.

Barnehagar

0,4 mrd. kroner av veksten i frie inntekter er knyta til eit meir fleksibelt barnehageopptak. Dette svarar til heilårseffekten av løvingane i 2015-budsjettet.

Skule

Som ein del av regjeringas realfagsstrategi blir det foreslått å auke timetallet i naturfag med ein veketime på 5.-7. trinn frå hausten 2016. Kommunane blir kompensert gjennom ein auke i rammetilskottet på 77,6 mill. kroner.

Regjeringa foreslår ei investeringsramme på 1,5 mrd. kroner i rentekompensasjonsordninga for skule- og symjeanlegg i 2016. Med dette forslaget er heile investeringsramma på 15 mrd. kroner i den åtteårige ordninga som ble innført i 2009, fasa inn i budsjettet.

BUDSJETTFØRESETNADER FOR BOKN 2016 - UTFORDRANDE ØKONOMI OG USIKRE RAMMEVILKÅR

Stortinget vedtar kva oppgåver kommunane skal ha og kva tenester kommunane skal yta innbyggjarane – lovbestemte oppgåver. I tillegg styrer Stortinget kommuneøkonomien til den enkelte kommune gjennom statlege overføringer som rammetilskott, skatt og øyremerka tilskott.

Bokn kommune har dei siste åra hatt ein stagnasjon i folketalet med mellom anna svært små fødselskull. Dette har ført til at rammetilskottet til Bokn har hatt lågare vekst enn andre kommunar.

Samtidig har ein hatt aukande utgifter til ressurskrevjande brukarar, aukande utgifter i barnevernet og høge utgifter til spesialpedagogiske tiltak.

Bokn kommune held på med bygging av fleirbrukskall, ein planlegg utbygging av vassverket og det er gjort vedtak om å yta tilskott til utbygging av Føresvikvegen. Vidare står ein framfor store vedlikehaldsoppgåver på skulen, ein vurderer å starta med planlegging og bygging av nye sjukeheimspllassar og omsorgsbustader, det må gjennomførast brannsikringstiltak på Bokn sjukestove og det må gjerast investering i ny brannbil og brannutstyr.

Desse forholda gjer at kommunen sin økonomi vil vera stram i mange år framover.

Ein god og forsvarleg økonomisk drift er derfor ein føresetnad for å kunne lukkast både når det gjeld å oppretthalda gode tenester til innbyggjarane og gjennomføra nødvendige investeringar.

Det knyter seg òg stor usikkerhet til kommunen sine framtidige inntekter. Ein er kjend med at det i desember vil bli lagt ut på høyring ei sak om nytt inntektssystem for kommunane. Innhaldet i saka er ikkje kjend, men signala tyder på at små kommunar vil kunne få reduserte inntekter i forhold til dagens inntektssystem. I tillegg har ein i 2015 hatt på høyring ei sak om endring av reglane for eigedomsskatt på verk og bruk. Ein gjer rekning med at Regjeringa vil fremje eit forslag om endring av dagens reglar i løpet av våren 2017.

RAMMETILSKOTT OG SKATT

Rammetilskott og skatt 2011 - 2016:

	B 2011	B 2012	B 2013	B 2014	B 2015	B 2016
Rammetil-skott/skatt	50 460 000	55 480 000	56 690 000	59 764 000	60 100 000	64 800 000
% vekst	14,6 %	9,9 %	2,2 %	5,4	0,6	7,8

Bokn kommune bruker KS' sitt prognoseverktøy ved budsjettering av rammetilskott og skatt. Då Bokn kommune fekk ei vesentleg lågare vekst i rammetilskottet enn andre kommunar i 2013 blei det retta ein førespurnad til fylkesmannen i Rogaland om kva som var grunnen til dette. Utan at det kunne seiast noko sikkert vart det hevda at dette hadde samanheng med den demografiske utviklinga i Bokn. Dette forklarer likevel ikkje den store variasjonen i rammetilskott og skatt dei siste 4 åra. Dei statlege overføringane for perioden 2013 – 2016 for Bokn har likevel i snitt vore som for kommunesektoren elles, men det blir skapt ein vanskeleg budsjettsituasjon når inntektene varierer så mye frå år til år.

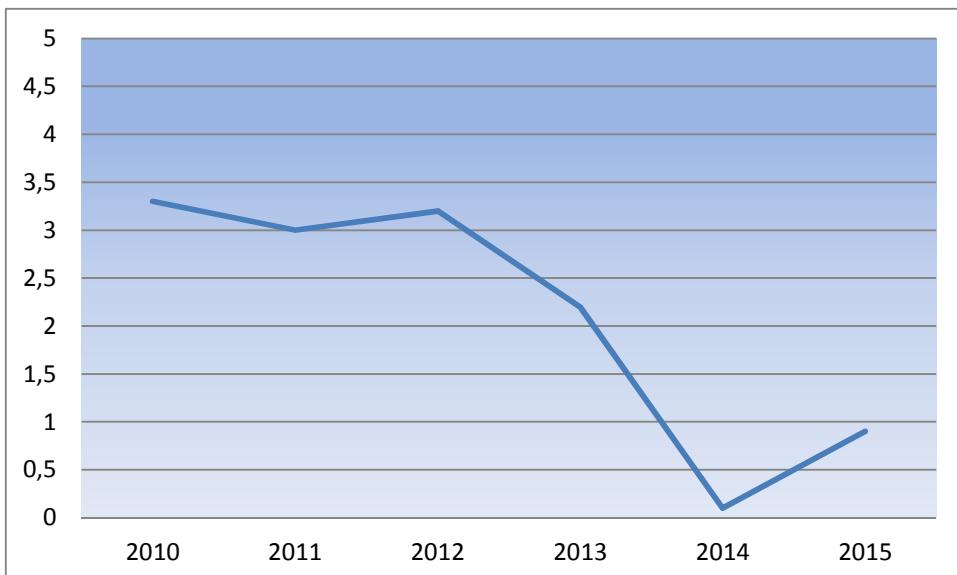
NETTO DRIFTSRESULTAT

Netto driftsresultat 2014 - 2016:

	B 2014	B 2015*	R 2016
Netto driftsresultat	1 107 000	850 000	2 455 000
% av driftsinntekter	1,3	0,9	2,7

For at eit budsjett skal kunne seiast å vere i økonomisk balanse var det før 2014 anbefalt eit netto driftsresultat på 3 %. I 2014 blei rekneskapsreglane lagt om, og det har gjort at måltallet for kommunane er endra til 1,75 %.

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene 2010 - 2015:

Som ein ser av grafen ovanfor har netto driftsresultat vore sterkt nedadgåande dei siste åra. Dels skuldast dette reduserte rammoverføringer og dels at kommunen har hatt høge uforutsigbare utgifter til ressurskrevjande brukarar, barnevern og spesialpedagogiske tiltak dei siste åra.

DRIFT OG INVESTERINGAR BUDSJETT/ØKONOMIPLAN 2016 – 2019

Drift

Økonomisk utvikling

Bokn kommune fekk i 2014 ein sterk auke i kostnadene til ressurskrevjande brukarar. Ei utvikling som bare har forsterka seg utover i 2015. Ut over den ordinære drifta innanfor tenesteområda helse/omsorg, barnevern og spesialpedagogiske tiltak i skulen er dei ekstraordinære kostnadene hausten 2015 berekna til 9,35 millionar kroner.

Bokn kommune har i same periode brukt av dei kommunale fonda til finansiering av fleirbrukskalla, medfinansiering av Føresvikvegen og dekning av ekstraordinære kostnader til ressurskrevjande brukarar.

Etter at ein gjennom brev og møter hadde informert Fylkesmannen om kommunen sine kostnader til ressurskrevjande brukarar fekk ein tildel kr. 500.000,- i ekstraordinære skjønnsmidlar i 2014 og i 2015. I 2016 har ein fått tildelt ekstraordinært skjønn på 1 million kroner. Dei samla nettokostnadene innanfor dette området er likevel høge.

Summen av dei ekstraordinære driftskostnadene, bruk av fond og nye låneopptak i samband med vedtatte investeringar gjer at kommunen har mista det økonomiske handlingsrommet som har vore grunnlaget for tidlegare budsjett og økonomiplanar. Auken i rammetilskott for 2016 på 7,8 % gjer at budsjettet for 2016 er gjort opp med eit positivt driftsresultat, men som ein vil sjå av budsjettoversiktene vil dette overskottet for ein vesentleg del bli foreslått nytta til nye tiltak innan pleie og omsorg og drift av ny fleirbrukskalla.

Kompetansemessige og organisatoriske konsekvensar

I tillegg til økonomiske utfordringar har dagens driftssituasjon også bydd på kompetansemessige og praktiske utfordringar både innan skulen og pleie/omsorg. Måten dette er løyst på har vist at den kommunale organisasjonen har høg kompetanse og fleksibilitet og mange dyktige medarbeidarar og leiarar.

Som følgje av låg vekst i rammetilskottet frå staten har det vore gjennomført eit omfattande arbeid med innstrammingar i drifta. Det har vore eit stort fokus på «nærværsarbeidet» for å redusera sjukefråværet, og bruk av vikarar ved sjukefråvær har vore redusert til eit minimum.

Ein har også gjennomført ei omorganisering og omfordeling av oppgåvene i leiargruppa. Etter at seksjonssjef for helse, sosial og barnvern sa opp stillinga si hausten 2014, vart stillinga frå 1. januar 2015 inndratt, og oppgåvene for helse, pleie og omsorg overført til seksjonssjef for skulen, barnehagen og kultur. Samtidig fekk økonomisjef ansvaret for administrasjon og Servicetorg i tillegg til personal og IT. Stillingane fekk òg ny titlar som kommunalsjefar. Ansvaret for økonomisk sosialhjelp og barnevern blei lagt til rådmannsstillinga.

Tilbakemeldingar og erfaringar med den nye modellen har vore gode, sjølv om ser at dei samla ressursane i kommunen si leiargruppa med denne modellen blei sterkt redusert. Vidare ser ein at den enkelte leiar sitt ansvarsområde får ein stor fagleg spredning som kan vere vanskeleg å følgje opp både internt i organisasjonen og i forhold til eksterne samarbeidspartnarar.

Når det gjeld vidare omtale av drifta og konsekvensar av innstrammingar som er gjort viser ein til merknader og kommentarar for det enkelte rammeområde.

Utfordringar, investeringar og nye tiltak i økonomiplanperioden

Kommunen har i dag godt kvalifisert personell i alle stillingar. Utviklinga har vist at det no også er lettare å få rekruttert kvalifisert personell til kommunane. Dei største utfordringane har ein innan teknisk drift, plan- og byggesaksbehandling.

Byggesaksbehandling og anna saksbehandling har dei siste åra delvis vore basert på saksbehandling frå prosjektleiar for fleirbruksallen. Dette er ein situasjon som vil endre seg i løpet av 2016 då fleirbruksallen står ferdig. Samtidig står teknisk mellom anna framfor store oppgåver som ferdigstilling og vidare drift av fleirbruksallen, planlegging, utbygging og drift av nytt vassverk, vedlikehald og opprusting av kommunale bygg, utarbeiding av planstrategi for revidering av kommunale planar, revidering av kommuneplanen, utarbeiding av sentrumsplan for Foresvik, oppfølging av Rogfast-prosjektet, oppfølging av andre samferdselsprosjekt og reguleringsplanar og utarbeiding av områdeplan for Knarholmen til Laupland. Kommunen står no utan kommuneplanleggar. I tillegg vil drift av fleirbruksallen også krevje ein auka vaktmeisterstilling. For å kunna løysa noverande og framtidige oppgåver på ei tilfredsstillande måte ville det ha vore ønskeleg med saksbehandlarar i seksjonen. Ut frå kommunen sin økonomi finn ein likevel ikkje rom for å kunne gjere dette i 2016. Auken i vaktmeisterstillinga er tatt inn i budsjettet som ein ny kostnad med drift av fleirbruksallen.

Brann og redningstenesta står framfor store utfordringar både når det gjeld brannbil, utstyr og kompetanse. Det er difor foreslått at det i 2016 blir kjøpt inn ny brannbil og brannutstyr i tillegg til at det blir satt midlar til kurs og opplæring for å få nødvendig lovfesta kompetanse. Det har dei siste åra vore jobba med etablering av eit felles IKS for brann og redning på Haugalandet. Det vil bli lagt fram ei eiga sak om dette i løpet av januar 2016 der det foreslås etablering av eit nytt Brann og Redning IKS i 2016, klar for operativ drift seinast 1.07.2017.

Innanfor pleie- og omsorg ser ein at behovet for utbygging av nye omsorgsbustader og sjukeheimspllassar som følgje av fleire eldre i kommunen, jfr. vedtatt bustadsosiale handlingsplan som blei vedtatt i 2015. Det er ikkje sett av midlar til utbygging i 2016.

Kulturetaten vil få ei ny oppgåve med den administrative drifta av hallen, dvs. utleige, kontakt med organisasjonar og lag mv. Ein har ikkje tatt endeleg stilling til på kva måte dette skal gjerast, men ein ser det som naturleg at kulturetaten/kulturskulen får ansvaret for dette innanfor ei stillingsramme på 20 % stilling.

Bokn kommune har vidare store utfordringar når det gjeld IT-drift, innføring av elektronisk arkiv, eit godt saksbehandlingssystem og ei velfungerande heimeside som kan nyttast i kommunikasjonen mellom brukarane og kommunen.

Ein anna viktig sak som vil krevje ein del arbeid det neste halve året er kommunen si utgreiing om ny kommunestruktur. Dette arbeidet skal vere avslutta med eit kommunestyrevedtak innan 1. juli 2016. Det er eit krav frå sentrale myndigheter at utgreiinga i tillegg til å innehalde ei vurdering av å vidareføra Bokn som eigen kommune, må i tillegg minst omfatte ei vurdering av konsekvensane av ei samanslutning med ein nabokommune. I tillegg er det eit krav at det skal vere gjennomført ei eller anna form for innbyggjarhøyring. Deler av arbeidet vil skje i eit tett samarbeid med Tysvær kommune.

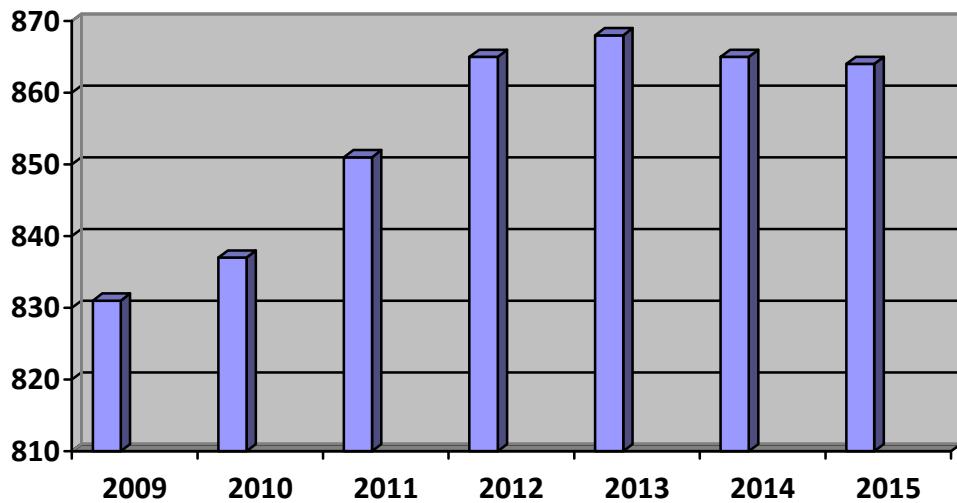
Det vises forøvrig til skjema over nye tiltak og investeringar og merknader og kommentarar under det enkelte rammeområdet.

Kommunale avgifter

Bokn kommune har ikkje auka dei kommunale VA-avgiftene dei siste åra 3. Det er heller ikkje lagt opp til en auke i avgiftene for 2016. Drifta av vatn, avløp og renovasjonsordninga skal skje etter sjølvkostprinsippet. Den planlagde utbygginga av Bokn vassverk vil skje gjennom eit samarbeid og avtale om sal av vatn til Rogfast. Det er naturleg at framtidig vassavgifter i Bokn blir vurdert ut frå dei samla kostnader og inntekter ved denne utbygginga. Betalingssatsane elles er føreslått auka i samsvar med prisstigning eller vedtatte statlege satsar for tenestene.

BEFOLKNINGSUTVIKLING I BOKN 2009 – 3. kvartal 2015

ÅR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fødde	13	8	6	5	1	7	8
Døde	7	10	6	3	2	4	7
Fødselsoverskott	6	-2	0	2	-1	3	1
Innflytting	43	49	43	54	21	28	29
Utflytting	29	41	29	45	15	34	31
Netto flytting	14	8	14	9	6	-6	-2
Folketalsvekst	20	6	14	11	5	-3	-1
Sum innbyggjarar	831	837	851	863	868	865	864

Innbyggartal i Bokn fram til 3. kvartale 2015 har vore stabilt i forhold til 2014. Fødselstalet er fortsatt lågt, men likevel noko høgare enn dei siste åra.

Lånegjeld og fond

Utviklinga av langsiktig gjeld 2011 – 2014 (heile 1000)

	2011	2012	2013	2014	2015
Langsiktig gjeld eks. lån til vidareutlån	32 369	30 917	28 822	26 848	58 319

Lånegjelda i Bokn var ved utgangen av 2013, 28,8 mill. eller kr. 33.200,- pr. innbyggjar, eks. lån frå Husbanken til vidareutlån. I 2015 vart det vedtatt å ta opp lån på kr. 32,8 mill. til dekning av investeringar i 2015 og tidlegare år.

Disposisjons- og kapitalfond (heile 1000)

	2011	2012	2013	2014
Disposisjonsfond	15 565	9 772	10 017	9 427
Kapitalfond	836	5 453	3 485	1 614
Sum fond	16 401	15 225	13 502	11 041

Ein må vera merksam på at over 9 mill. av desse fonda allereie er øyremerka til spesielle tiltak som ein har starta opp.

Bokn, november 2016

Jan Erik Nygaard
Rådmann

Reglement for økonomiplan og årsbudsjett

(Utdrag av reglement for Bokn kommune)

Rådmannen sender i juni/juli ut eit budsjetttrundskriv for utarbeiding av økonomiplanen og årsbudsjettet med vedtak i desember, jfr. Økonomisystemet sin årssyklus.

Arbeidsprosessar i utarbeidingsa av budsjett og økonomiplan :

Alle datoar som ikkje har fastsett frist er rådgjevande og vil fastsetjast kvart år i rådmannen sitt budsjetttrundskriv.

Rapportering til SSB om ressursbruk og tenestedata	Frist 15.februar
Rekneskap og årsmelding for forrige år skal godkjennast	Frist 1.juli
Rundskriv frå rådmannen Inkl. konsekvensjustert budsjett	Ca.1.juli
Budsjettseminar kommunestyre/administrasjon	
Administrativ behandling i seksjonane, inkl. opplæringsplan	Juli - september
Informasjon / samarbeidsmøter	Oktober/november
Frist seksjon	Ca 1.oktober
Rådmannen sitt forslag vert presentert 1)	Ca 8.november
Arbeidsmiljøutvalet får saka til uttale Info til organisasjonane	medio november
Formannskapet 2)	November/desember
Kommunestyret	Frist 15.desember

- 1) Rådmannen sitt forslag vert offentleg ihht. lov om meiroffentlighet
- 2) Formannskapet sitt forslag er kommunen sitt ordinære framlegg til budsjett.

Økonomiplanen skal

- gjelde for fire år
- angi kva retning kommunen tenkjer å gå i framtida
- danna grunnlaget for årsbudsjetta
- fylgje opp og føre vidare satsingsområder som er lagt inn i kommuneplanen sin langsiktige del og sentrale vedtak som er gjort.

Årsbudsjettet skal

- utgjere år 1 i økonomiplanen og gjelde for eit år
- bygge på prioriteringar i økonomiplanen
- være bevillingsdokument, dvs. at vedtatt budsjett angir kva netto rammer kommunestyret har løyvd til kommunen sin verksemد det kommande året. Rammene er bindande for rammeområda.

Seksjonane utarbeider sine forslag til årsbudsjett på artsnivå innafor sine respektive rammeområder etter gjeldande budsjettforskrifter. Fordi budsjettet skal bli vedtatt på rammeområde må seksjonane formulere forslag til mål og premisser på dei tenestene kor det er nødvendig for å forklare kva ein vil oppnå med løvinga.

Oppstilling og fordeling

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal setjast opp i Økoplan etter vedtatt ansvarsstruktur. Dei skal byggje på seksjonane sine rekneskap frå året før men som skal korrigera for:

Forventa endringar i perioden (ny verksemđ o.l.)

Målsetjingar for seksjonane si verksemd
Resultater som forventast nådd i planperioden
Endringar i stillingar (nye/endringar/reduksjonar)

Kommunestyret skal vedta driftsbudsjettet på rammeområder og investeringsbudsjettet på prosjekt nivå iht obligatorisk oppstilling, jfr budsjettforskrift.

Etter kommunelova sin § 44 skal økonomiplanen omfatte heile kommunen si verksemd, være realistisk og setjast opp på ein oversiktleg måte, (ansvar, teneste og art). Økonomiplan og årsbudsjett skal kommunestyret vedta på netto rammeområde;

Kommunen har etter omorganiseringa i 2015 desse rammeområdene:

sentraladministrasjonen
kultur/skule/barnehage
helse og pleie/omsorg
sosial/barnevern
teknisk

Innafor kvart rammeområde sorterer fleire ansvar som er fastsett i den interne kontoplanen.
Kwart rammeområde har fleire tenestar.

Dersom kommunestyret vedtar ei innsparing for eit rammeområde, skal denne så langt mogleg vera spesifisert.

Behandling

Behandling av økonomiplan og årsbudsjett skal skje i samsvar med kommunelova sine §§ 44,45 og 46, og budsjettforskrift §§ 3, 4 og 15.

Mynde / vedtak i budsjettsaker

Kommunestyret skal vedta budsjettet som nettoramme pr. rammeområde. Kommunestyret skal i tillegg gi mål og premisser for tildelinga. Kommunestyret må sjølv føreta budsjettjusteringar dersom nettoramma for det gitte ansvarsområde er overskredet.

Når kommunestyret fattar vedtak på nettoramme pr rammeområde (seksjon), medfører dette at seksjonssjefane må vurdere tertialrapportane for å finne ut om kostnader og inntekter i perioden står i forhold til budsjettet for heile året. Har ein seksjon brukt ein forholdsmessig stor del av budsjettet må seksjonssjef og rådmann vurdere om meirforbruket er av ein slik art at det er fare for at kommunestyret si bevilling på årsbasis ikkje er tilstrekkeleg. Kan ikkje meirforbruket, etter rådmannen si vurdering, dekkjast inn i løpet av året, legg rådmannen fram sak om tilleggsbevilling til kommunestyret.

Økonomisk oversikt - drift

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Brukertilbetalinger	3.203.839,35	2.892.100,00	2.946.100,00	2.946.100,00	2.946.100,00	2.946.100,00
Andre salgs- og leieinntekter	6.073.495,93	5.500.100,00	5.334.800,00	5.334.800,00	7.634.800,00	7.634.800,00
Overføringer med krav til motytelse	11.652.844,35	6.498.800,00	6.689.900,00	6.689.900,00	6.671.900,00	6.671.900,00
Rammetilskudd	40.446.125,00	40.011.000,00	43.195.000,00	43.195.000,00	43.195.000,00	43.195.000,00
Andre statlige overføringer	412.238,00	500.788,00	360.000,00	360.000,00	360.000,00	360.000,00
Andre overføringer	400.000,00	400.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skatt på inntekt og formue	19.718.379,57	20.391.000,00	21.603.000,00	21.603.000,00	21.603.000,00	21.603.000,00
Eiendomsskatt	10.076.744,00	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00
Andre direkte og indirekte skatter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	91.983.666,20	86.193.788,00	90.128.800,00	90.128.800,00	92.410.800,00	92.410.800,00
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	47.883.355,53	46.743.188,00	49.109.300,00	49.109.300,00	49.109.300,00	49.109.300,00
Sosiale utgifter	13.534.756,97	13.191.000,00	14.004.300,00	14.004.300,00	14.004.300,00	14.004.300,00
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	13.415.926,63	11.738.900,00	12.895.900,00	12.931.900,00	12.681.900,00	12.681.900,00
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	8.071.782,28	5.722.500,00	6.308.000,00	6.308.000,00	6.308.000,00	6.308.000,00
Overføringer	8.135.994,34	4.017.500,00	4.902.100,00	4.902.100,00	4.884.100,00	4.884.100,00
Avskrivninger	2.700.987,00	2.700.000,00	2.600.000,00	2.600.000,00	2.600.000,00	2.600.000,00
Fordelte utgifter	0,00	0,00	396.400,00	396.400,00	396.400,00	396.400,00
Sum driftsutgifter	93.742.802,75	84.113.088,00	90.216.000,00	90.252.000,00	89.984.000,00	89.984.000,00
Brutto driftsresultat	-1.759.136,55	2.080.700,00	-87.200,00	-123.200,00	2.426.800,00	2.426.800,00
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	2.218.446,70	2.070.000,00	2.080.000,00	2.080.000,00	2.080.000,00	2.080.000,00
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmi Mottatte avdrag på utlån)	0,00 8.710,00	0,00 10.500,00	0,00 10.500,00	0,00 10.500,00	0,00 10.500,00	0,00 10.500,00
Sum eksterne finansinntekter	2.227.156,70	2.080.500,00	2.090.500,00	2.090.500,00	2.090.500,00	2.090.500,00
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	1.317.515,33	1.900.000,00	1.800.000,00	1.800.000,00	1.800.000,00	1.800.000,00
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	1.974.195,00	2.500.000,00	2.400.000,00	2.400.000,00	4.400.000,00	4.400.000,00
Utlån	10.640,00	10.500,00	10.500,00	10.500,00	10.500,00	10.500,00

	Regnskap 2014 3.302.350,33	Budsjett 2015 4.410.500,00	Budsjett 2016 4.210.500,00	Budsjett 2017 4.210.500,00	Budsjett 2018 6.210.500,00	Budsjett 2019 6.210.500,00
Sum eksterne finansutgifter						
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-1.075.193,63	-2.330.000,00	-2.120.000,00	-2.120.000,00	-4.120.000,00	-4.120.000,00
Motpost avskrivninger	2.700.987,00	2.700.000,00	2.600.000,00	2.600.000,00	2.600.000,00	2.600.000,00
Netto driftsresultat	-133.343,18	2.450.700,00	392.800,00	356.800,00	906.800,00	906.800,00
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	2.836.452,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	57.176,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne fond	3.696.146,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum bruk av avsetninger	6.589.774,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overført til investeringsregnskapet	828,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	2.996.156,12	1.828.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til bundne fond	154.937,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum avsetninger	3.151.921,92	1.828.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	3.304.509,02	622.000,00	392.800,00	356.800,00	906.800,00	906.800,00

Økonomisk oversikt - Investering

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	871.916,60	0,00	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
Andre salgsinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer med krav til motytelse	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kompensasjon for merverdiavgift	709.382,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Statlige overføringer	0,00	12.000.000,00	1.000.000,00	22.100.000,00	0,00	0,00
Andre overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Renteinntekter og utbytte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum inntekter	1.581.299,58	12.000.000,00	2.500.000,00	23.600.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
Utgifter						
Lønnsutgifter	64.318,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sosiale utgifter	18.552,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	5.297.242,56	39.000.000,00	18.600.000,00	48.180.000,00	200.000,00	200.000,00
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	565.334,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer	709.382,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Renteutgifter og omkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter	6.654.831,23	39.000.000,00	18.600.000,00	48.180.000,00	200.000,00	200.000,00
Finanstransaksjoner						
Avdrag på lån	674.385,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån	2.225.917,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kjøp av aksjer og andeler	193.795,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års udekke	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til ubundne investeringsfond	1.216.397,04	0,00	0,00	0,00	1.300.000,00	1.300.000,00
Avsatt til bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansieringstransaksjoner	4.310.494,07	0,00	0,00	0,00	1.300.000,00	1.300.000,00
Finansieringsbehov	9.384.025,72	27.000.000,00	16.100.000,00	24.580.000,00	0,00	0,00
Dekket slik:						
Bruk av lån	2.225.917,00	19.000.000,00	16.100.000,00	24.580.000,00	0,00	0,00
Salg av aksjer og andeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	640.240,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overført fra driftsregnskapet	828,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	3.528.836,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av ubundne investeringsfond	2.988.204,06	8.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansiering	9.384.025,72	27.000.000,00	16.100.000,00	24.580.000,00	0,00	0,00
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Anskaffelse og anvendelse av midler

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Anskaffelse og anvendelse av midler						
Anskaffelse av midler						
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	91.983.666,20	86.193.788,00	90.128.800,00	90.128.800,00	92.410.800,00	92.410.800,00
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	1.581.299,58	12.000.000,00	2.500.000,00	23.600.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjone	5.093.313,83	21.080.500,00	18.190.500,00	26.670.500,00	2.090.500,00	2.090.500,00
Sum anskaffelse av midler	98.658.279,61	119.274.288,00	110.819.300,00	140.399.300,00	96.001.300,00	96.001.300,00
Anvendelse av midler						
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	91.041.815,75	80.004.088,00	85.719.600,00	85.755.600,00	85.487.600,00	85.487.600,00
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	6.654.831,23	39.000.000,00	18.600.000,00	48.180.000,00	200.000,00	200.000,00
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	6.396.447,36	4.410.500,00	4.210.500,00	4.210.500,00	6.210.500,00	6.210.500,00
Sum anvendelse av midler	104.093.094,34	123.414.588,00	108.530.100,00	138.146.100,00	91.898.100,00	91.898.100,00
Anskaffelse - anvendelse av midler	-5.434.814,73	-4.140.300,00	2.289.200,00	2.253.200,00	4.103.200,00	4.103.200,00
Endring i ubrukte lånemidler	1.743.614,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i arbeidskapital	-3.691.200,73	-4.140.300,00	2.289.200,00	2.253.200,00	4.103.200,00	4.103.200,00
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Avsetninger	7.671.999,98	2.450.700,00	0,00	0,00	1.300.000,00	1.300.000,00
Bruk av avsetninger	13.106.814,71	8.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Til avsetning senere år	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto avsetninger	-5.434.814,73	-5.549.300,00	0,00	0,00	1.300.000,00	1.300.000,00
Int. overføringer og fordelinger						
Interne inntekter mv	4.988.402,00	6.659.900,00	5.317.500,00	5.317.500,00	5.317.500,00	5.317.500,00
Interne utgifter mv	4.988.402,00	7.505.900,00	5.713.900,00	5.713.900,00	5.713.900,00	5.713.900,00
Netto interne overføringer	0,00	-846.000,00	-396.400,00	-396.400,00	-396.400,00	-396.400,00

Budsjettkjema 1A – drift

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Skatt på inntekt og formue	19.718.379,57	20.391.000,00	21.603.000,00	21.603.000,00	21.603.000,00	21.603.000,00
Ordinært rammetilskudd	40.446.125,00	40.011.000,00	43.195.000,00	43.195.000,00	43.195.000,00	43.195.000,00
Skatt på eiendom	10.076.744,00	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00
Andre direkte eller indirekte skatter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre generelle statstilskudd	412.238,00	500.788,00	360.000,00	360.000,00	360.000,00	360.000,00
Sum frie disponibele inntekter	70.653.486,57	70.902.788,00	75.158.000,00	75.158.000,00	75.158.000,00	75.158.000,00
Renteinntekter og utbytte	2.218.446,70	2.070.000,00	2.080.000,00	2.080.000,00	2.080.000,00	2.080.000,00
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidle)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	1.317.515,33	1.900.000,00	1.800.000,00	1.800.000,00	1.800.000,00	1.800.000,00
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	1.974.195,00	2.500.000,00	2.400.000,00	2.400.000,00	4.400.000,00	4.400.000,00
Netto finansinnt./utg.	-1.073.263,63	-2.330.000,00	-2.120.000,00	-2.120.000,00	-4.120.000,00	-4.120.000,00
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Til ubundne avsetninger	2.996.156,12	1.828.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Til bundne avsetninger	154.937,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	2.836.452,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av ubundne avsetninger	57.176,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne avsetninger	3.696.146,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto avsetninger	3.438.680,20	-1.828.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overført til investeringsbudsjettet	828,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Til fordeling drift	73.018.075,14	66.744.088,00	73.038.000,00	73.038.000,00	71.038.000,00	71.038.000,00
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	69.713.566,00	66.522.088,00	72.645.200,00	72.681.200,00	70.131.200,00	70.131.200,00
Mer/mindreforbruk	3.304.509,14	222.000,00	392.800,00	356.800,00	906.800,00	906.800,00

Budsjettkjema 2A - investering

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Investeringer i anleggsmidler	6.654.831,23	39.000.000,00	18.600.000,00	48.180.000,00	200.000,00	200.000,00
Utlån og forskutteringer	2.225.917,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kjøp av aksjer og andeler	193.795,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	674.385,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års udekkt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsetninger	1.216.397,04	0,00	0,00	0,00	1.300.000,00	1.300.000,00
Årets finansieringsbehov	10.965.325,30	39.000.000,00	18.600.000,00	48.180.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	2.225.917,00	19.000.000,00	16.100.000,00	24.580.000,00	0,00	0,00
Inntekter fra salg av anleggsmidler	871.916,60	0,00	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
Tilskudd til investeringer	0,00	12.000.000,00	1.000.000,00	22.100.000,00	0,00	0,00
Kompensasjon for merverdiavgift	709.382,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	640.240,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre inntekter	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum ekstern finansiering	4.447.456,71	31.000.000,00	18.600.000,00	48.180.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
Overført fra driftsbudsjettet	828,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av avsetninger	6.517.040,59	8.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansiering	10.965.325,30	39.000.000,00	18.600.000,00	48.180.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00
Udekkt/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Budsjettkjema 1 B – Fordeling drift

	2016	2017	2018	2019
1 SENTRALADMINISTRASJONEN				
Utgifter	17.790.400	17.790.400	17.790.400	17.790.400
Inntekter	-2.804.900	-2.804.900	-2.804.900	-2.804.900
Sum SENTRALADMINISTRASJONEN	14.985.500	14.985.500	14.985.500	14.985.500
2 KULTUR, SKULE OG B.HAGE				
Utgifter	29.711.000	29.661.000	29.643.000	29.643.000
Inntekter	-4.784.000	-4.784.000	-4.766.000	-4.766.000
Sum KULTUR, SKULE OG B.HAGE	24.927.000	24.877.000	24.877.000	24.877.000
3 HELSE, PLEIE OG OMSORG				
Utgifter	26.836.000	26.836.000	26.836.000	26.836.000
Inntekter	-4.033.600	-4.033.600	-4.033.600	-4.033.600
Sum HELSE, PLEIE OG OMSORG	22.802.400	22.802.400	22.802.400	22.802.400
4 SOSIAL OG BARNEVERN				
Utgifter	2.916.500	2.916.500	2.916.500	2.916.500
Inntekter	-154.700	-154.700	-154.700	-154.700
Sum SOSIAL OG BARNEVERN	2.761.800	2.761.800	2.761.800	2.761.800
6 TEKNISK				
Utgifter	13.090.100	13.176.100	12.926.100	12.926.100
Inntekter	-5.921.600	-5.921.600	-8.221.600	-8.221.600
Sum TEKNISK	7.168.500	7.254.500	4.704.500	4.704.500
TOTALT	72.645.200	72.681.200	70.131.200	70.131.200

Budsjettkjema 2 B - Investering

	Forslag	2016	2017	2018	2019
Boknatun, brannsikring	16 000 000	600 000	600 000	200 000	200 000
Vassverk utbygging	16 000 000	14 000 000	2 00000		
Skule, El-bil tilkopling	100 000	100 000			
Eldrebustader	46 580 000	1 000 000	45 580 000		
Brannbil	2 200 000	2 200 000			
Brann, verneutstyr og klede	250 000	250 000			
Parkeringsplass ved kyrkja	450 000	450 000			
sal av tomter		-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Vegvesenet		-1 000 000	-2 000 000		
Tilskot eldrebustader			-20 100 000		
Bruk av kapitalfond / avsetn til fond +				1 300 000	1 300 000
Lånefinansiering		-16 100 000	-24 580 000		
		-	-	-	-

Driftstiltak i budsjettet

	2016	2017	2018	2019
Auka vedlikehald skule, årleg	50 000	50 000	50 000	50 000
Brann, 2 mann kl. 2 og utrykning	114 000	114 000		
Grunnkurs brannmenn, i daq kr 100.000	150 000	50 000	50 000	50 000
Veg, opprustning Hognalandsvegen, 2016 viktig	500 000	250 000	250 000	
Kvernhus, diverse - bekkerens , årleg kr 10.000,-	10 000	10 000	10 000	10 000
Vatn, nytt pumpehus Hognaland	80 000			
Vatn, frå 1 - 2 kummar årleg, pluss kr 50.000	50 000	50 000	50 000	50 000
Drens, frå 1 - 2 kummar årleg, pluss kr 25.000	25 000	25 000	25 000	25 000
Drift av fleirbrukshall	600 000	400 000	600 000	600 000
Kartfesting av leidningsnett	200 000			
Ventilasjon i omsorgsbustader, kr 25.000 årleg i 3 år	75 000			
Ipad sett + MAC	80 000			
Uteområde barnehage	50 000	50 000		
Toalett nærmiljøanlegg	50 000			
Øyeblikkelig hjelp senger/avtale Hgsd	220 000	220 000	220 000	220 000
Kafedrift 20% stilling	90 000			
Sommarjobb for ungdom	100 000	100 000	100 000	100 000
meirinntekter drift vassverk				(2 300 000)
	2 444 000	1 319 000	1 355 000	(1 195 000)
				(1 195 000)

Oversikt fond

251		
BD. BUSTADTILSK. ETABL.	-30.000,00	
BD. NÆRING (KOMP.ARB)	-306.324,70	
BD. BUSTADTILSK. TILPASNING	-25.451,99	
BD BOKN BYGDAMUSEUM	-35.455,00	
BD TAP PÅ ETABLERING	-48.000,00	
BD STARTLÅN	--412.930,16	
BD VILTFOND	-26.959,00	
BD KAIA LARSEN KRO LEGAT	-66.736,45	
BD HAUGALANDRÅDET	76.928,00	
BD Tåganes kai	-127.800,00	
BD Båtforeninga	-44.643,50	
BD RETTSHJELP	-61.654,00	
BD UNIVERSELL UTFORMING	-50.000,00	
BD Vatn	--187.213,00	
BD Avlaup	-296.872,00	
Sum	-1.643.111,80	
253		
UK KAPITALFOND	-9.149.387,87	
UK FLEIRBRUKSHALL	-316.566,23	
UK BRANNSIKR. UTLEIGEBUST.	-5.292,75	
UK-9003 BRANNSIKRING BOKNATU	-704.781,00	
UK BRANNSIKRING UTLEIGEBUSTAD	-150715,15	
Sum	-10.326.743,00	
256		
DISPOSISJONSFOND	-1.803.452,37	
DF EDRUSKAP	-13.207,00	
DF HELSE / KOMPETANSEUTVIKLI	-16.064,00	
DF NÆRINGSUTVIKLING	-7.315,87	
DF NYDVRKING	-14.977,00	
DF KULTURPRIS	-4.363,00	
DF BYGDABOKFOND	-380.797,40	
DF - 1221 BREIBAND	-1.739.388,00	
DF-9032 FØRESVIKVEGEN	-5.976.980,20	
DF KOSTRA/WEB SAK	-519.521,96	
DF - MUSEUM	-30.000,00	
DF - AKUB	-56.000,00	
DF KULTURELL SKOLESEKK	-67.810,00	
DF STARTLÅN	-90.506,42	
DF-PRIV.VANNVERK	-50.000,00	
DF Seniorpol.tiltak	-142.807,00	
DF LEIKEPLASSER	-18.818,00	
DF MINIBUSS	-75.000,00	
DF FRISK I FRILUFT	-12.435,00	
DF REG.PLAN ØYREN	-40.280,00	
DF GRUNNKART BOKN	-12.000,00	
DF KYRKJEBYGD REHAB.	-115.124,00	
DF TILTAK ARBEIDSLEDIGE	-180.154,00	
DF til barn/unge (ovf.fra un	-19.017,04	
DF avsetning til orgel i kyr	-100.000,00	
DF Kompetansemidler adm	-100.000,00	
DF Mulighetsstudie Føresvik	-300.000,00	
Sum	-11.886.018,26	
T O T A L T	-23.855.873,06	

Noter til driftsrekneskapet

Note 1. - skatteinntekter,

Det er her lagt til grunn at skatteinntektene for Bokn kommune vil liggja på ca 93 % av landsgjennomsnittet ihht prognose.

Note 2.- rammetilskot

I tillegg til ordinært rammetilskot får kommunen eit småkommunetilskot som utgjer ca. 5,5 mill pr. i 2016. Dette er same beløp som i fjor. Ordinært skjønnstilskot er 1.mill i 2016. Rammetilskotet er utrekna vha. prognosemodellen, og er i samsvar med dei føresetningane som er gitt frå sentralt hald.

Note 3 - Utbytte

Utbytte gjeld renter av bankinnskot og aksjeutbytte frå Haugaland Kraft.

Note 4. - Bundne avsetningar og bruk av desse

Der er ikkje avsett til bundne fond i perioden og heller ikkje bruk av desse. I løpet av budsjettåret vil det vera aktuelt å bruke bunde fond til utlån av husbankmidler/etableringslån og ein vil då foreta nødvendige budsjettendringar.

Rammeområde 1 – Sentraladministrasjonen

Rammeområdet omfattar utgifter til politisk styring og kontroll, administrasjon og næring. I tillegg har sentraladministrasjonen innkjøp og koordinering av ein del varer og tenestar som vert fordelt på dei ulike tenestane etter forbruk.

Teneste 1000 Politisk styring

Kostnadene som er knytta til denne tenesta er godtgjering til folkevalde, utgifter til val, partistøtte, medlemsskap i politiske foreiningar, annonsering og saksdokument. I tillegg er her også lagt inn kr. 1.000.000,- i ”reserverte løyyingar” som kan nyttast til ekstraordinære utgifter som kan koma i budsjettåret. I budsjettet for 2016 er det lagt inn ein auke på 40.000 til opplæring av nye politikere.

Godtgjersle for verv og møter er ikkje endra.

Teneste 1100 Kontroll og revisjon

Utgiftene til kontrollutval og kontrollutvalssekretariatet samt revisjon er i 2016 budsjettert med kr.300.500,-. Kjøp av sekretariattenesten er kr. 104.000 og revisjonstenestene er kr. 180.000.

Teneste 1200 – 1203 Administrasjon

Tenesta skal omfatta alle administrasjonsutgifter som ikkje direkte kan relaterast til andre tenestar og som er felles for heile kommunen dvs. rådmann samt alle fellesfunksjonane slik som økonomi, personal, It og servicetorg. Frå 1 januar 2015 vart det vedtatt ei organisasjonsendring, kor stillinga som økonomisjef vart endra til kommunalsjef, og fekk drift- og personalansvar for sentraladministrasjonen, med unntak av stillingane knytta til næring

Til sentraladministrasjonen ligg følgjande oppgåver:

- Politisk sekretariat for kommunestyre, formannskap og forvaltningsstyre
- Leiing av kommunen, samordning av kommunale tenestar, intern og ekstern informasjon, overordna arbeid med lover/rutiner/reglementer og planar etc.
- Budsjett, lønsarbeid, rekneskap og fakturering
- Sentralbord, postbehandling, arkivering, kundemottak
- Utvikling og drift av datanettet, sikring av data, rutiner for IT sikkerhet.
- Administrering av innkjøpsavtalar
- Interkommunalt samarbeid
- Næringsarbeid
- Kommuneplan
- Folkehelsearbeid

Servicetorget

Servicetorget skal yte 1.linjetenester slik som kundemottak, sentralbord og generell informasjon og har elles ansvaret for dei interne tenestane som omfattar postbehandling,

arkiv, arbeid med tilrettelegging av politiske møter og møtepapirer etc., og felles innkjøp av kontormateriell o.l. Servicetorget skal også utføre merkantile oppgåver for seksjonane,

Stillingsramma for servicetorget er på 2 årsverk kor 40% er stasjonert på skulekontoret. Frå 1 august 2015 vart bemanninga fast 1,6 årsverk i servicetorget. Den 40% stillinga ved skulekontoret er nå organisert under rektor på skulen, men skal vera stedfortredar i servicetorget i ferieavviklinga.

Førstelinjenester for Haugaland likningskontor retta mot innbyggerar i Bokn vert etter avtale utført av servicetorget. For dette har vi ei årleg inntekt på kr. 20.000,-.

IT:

Den kommunale verksemda i dag er heilt avhengig av eit godt fungerande IKT- system med gode nettverksforbindelsar både internt og eksternt. Ulike IKT- system frå ulike leverandør krev i aukande grad integrasjonar på tvers for at kommunen skal kunne løyse tenesteoppgåvane.

I 2015 har kommunen installert fleire viktige integrasjonar mellom ulike fagsystem. Dette vil medføre endå betre arbeidsrutinar for å registrere fråvær, ferie og variabel løn i organisasjonen. I tillegg har kommunen no eit fullelektronisk system for utlysing av ledige stillingar, handsaming av søkerar og tilsetjing.

I løpet av 2015 har kommune fått nye heimesider. Leverandøren er ein av dei største i landet og har særskilt fokus på universell utforming. I tillegg har nettstaden allereie digitalisert fleire søknadsprosessar for innbyggjarane, m.a. skjema verdørande tekniske tenester, søknad om barnehageplass m.m.

Forutan integrasjonar er det sterkt fokus på IT- sikkerheit på alle nivå i organisasjonar, kostnadane knytt til desse problemstillinga er ofte store, uavhengig av om ein er ein liten eller stor organisasjon. Eit døme på dette er krav om at serverpark skal plasserast på ulike fysiske lokasjoner. Dette kravet er no stetta for Bokn kommune. Vidare har kommunen sikra seg med ekstern sikringskopi av systema plassert utanfor Bokn.

Kommunen har stort sett hatt ein stabil driftssituasjon dei siste åra, men i periodar har straumbrot ført til problem. Hausten 2015 har kommunen oppgradert delar av serverparken. I samband med dette har ein installert ekstern strømreserve som skal sikre systema ved kortvarige straumutfall.

IT- avdelinga har lagt fram eit framlegg til budsjett som inneber gradvis utskifting av eldre materiell samt nokre nye investeringar. For skule og barnehage er bruk av nettbrett og digitale tavler prioritert. For helse og administrasjon er det i hovudsak programvare og datamaskinar som blir prioritert høgast.

Kommunen vil i 2016 redigere IKT handlingsplan. Førre plan har i hovudtrekka blitt følgt, men uføresette endringar i drift og lovverk har ført til at vi ikkje har fått på sluttført alle integrasjonane mellom dei ulike fagprogramma.

I budsjettetperioden ligg det årleg inne kr. 300.000,- til nødvendige nye IKT tiltak.

Økonomiavdelinga

har i budsjettet prisjustert kostnadsnivå frå 2015.

Hovudoppgåvene i avdelinga er rekneskapsføring, løn, fakturering, e-Handel, budsjett, innkjøpsavtalar, personalpolitikk og HMS. Skatteoppkrevjarfunksjonen som var ca 30- 40% stilling, er nå overført til Haugesund.

Avdelinga har det overordna ansvar for at sentrale lovar og reglar innan rekneskap/økonomiforvaltning og løn/arbeidsforhold/HMS vert ivaretatt, og utarbeide/revidere lokale reglement og retningslinjer innafor desse områdene. Utover dei faste oppgåvene har avdelinga fokus på å gi service til seksjonane og hjelpe til med rapporteringar, statistikkar, berekningar etc. der det er behov.

Avdelinga har ansvaret for dei fleste av dei sentrale dataprogramma som er i bruk og har dei sentrale databasane som skal samhandle med andre fagprogram. I samarbeid med seksjonane har avdelinga innført og integrert nyttige IKT-verktøy med gode og sikre rutiner, og som vil føre til meir effektiv bruk av ressursar ute i driftseiningane

Samarbeid med andre kommunar er svært viktig innafor fagområdene økonomi og lønn/personal. Smaå og mellomstore kommunar har normalt enkeltpersonar i desse funksjonane og manglar fagmiljø i eigen kommune. Dei samarbeida vi har om innkjøpssamarbeid samt sporadiske prosjekt ved innføring av nye dataprogram og opplæring, er teneleg for kommunen. Kommunane på Haugalandet og i Rogaland har også brukarforum for Unique program, kor fokus er å dele kunnskap. I tillegg har økonomisefane eit tett samarbeid, og dette gir eit godt fagmiljø som sikrar at kvaliteten i økonomiarbeidet i kommunane er god og samordna i Haugalandskommunane. Personalansvarlege i dei små og mellomstore kommunane i distriktet har også eit nært fagleg samarbeid.

Unique sine løn-, faktura og økonomiprogram har vore eit driftsikkert verktøy som har god funksjonalitet. Drifta av programma inkl. server er lokalisert til Sykkylven kor vi i 4K (Bokn, Finnøy, Forsand og Utsira) har driftsavtale med eit lokalt firma. Dette samarbeidet starta opp i 2005. Leverandøren gir ein «sky-teneste» kor vi kun kjøper lisensar for den enkelte brukar, og leverandøren har programvaren på sitt tekniske utstyr. Denne løysinga gir kommunane stor fleksibilitet mhp. eventuelle endringar i drift pga kommunestrukturdebatten, og kostnaden for kommunen er også blitt lågare sidan vi ikkje lengre treng å investere i eigne serverar, men utnyttar stordriftsfordelene på ein god måte. Drifta er forsatt imponerende god, med opptid, gode timepriser for arbeid, god teknisk kompetanse og service.

Frå 2013 vart det vedtatt å fakturere kommunale avgifter 4 gonger i året. Kommunen har ca 550 avtalar og av desse har ca 260 kunder inngått avtale om efaktura og/eller avtalegiro. Kostnadene ved utsendelse er fortsatt noko høgare enn ved 2 periodar i året (porto/blanketter/konvolutter etc) og ein vonar at fleire vil ta i bruk efaktura eller avtalegiro i tida framover.

Utgiftene til vedlikehald og driftsavtalar for dei dataprogramma vi har innan økonomi, fakturering, fakturascanning, lønn/personal og skatt er budsjettert til kr. 370.000. Totale kostnader for alle driftsavtalane for dataprogram i kommunen er på ca kr.1.200.000,- i året.

Personal/HMS

I budsjettet for 2016 har vi videreført same drift som tidlegare. Sentraladministrasjonen har ansvar for at det vert gjennomført arbeids-helse undersøkelse ihht lovverket, og at det vert gitt nødvendig opplæring i HMS arbeid for leiarar, tillitsvalgte og verneombud. Kommunen har eit samarbeid med Haugaland HMS senter og det vert utarbeidd eigne handlingsplanar for den enkelte seksjon som også budsjetterer inn konkrete HMS tiltak etter behov.

Innafor personaltenesten har vi som tidlegare budsjettert med utgifter til gratiale, HMS arbeid og velferdstilbod til dei tilsette og kostnadene til Haugaland HMS senter som er på ca 200.000,-. I tillegg har vi som tidlegare budsjettert med kr. 160.000 pr. år for seniorpolitiske tiltak ihht, vedtatt plan for seniorpolitikk. Kommunen har i dag 12 tilsette som har senioravtale.

Seksjonane lagar årleg ein kompetanseplan og i økonomiplanen og budsjettet for 2016 ligg kr.200.000 til nødvendige opplæringstiltak.

AMU har for 2016 planlagt normal drift med 4 årlege møter. Målet er fortsatt å få opp aktiviteten på alle områder som gjeld helse, arbeidsmiljø og sikkerhet. Kommunen har utarbeidd mange gode rutiner og retningslinjer for dette arbeidet. Fokuset på oppfølgjing av sjukemeldte vil fortsetja, men meir med fokus på nærvær, kva som er dei viktige faktorane til at det er kjekt å gå på jobb. Vi bruker også elektronisk registrering og behandling av alle avvik innan HMS. Kommunen har eit elektronisk kvalitetssystem som omfattar både HMS og kvalitet i tenestane.

Teneste 1300 Administrasjonslokaler

Boknatun er 100% eigd av kommunen og vi leiger ut lokalene NAV, fysioterapeut og frisør. Avtalen med SR-bank er endra frå 1.7.14, kor banken betaler 60% av husleiga ihht kontrakt. Leigeperioden ihht avtalen går ut 31.12.2017.

Utgiftene på teneste 1300 er ca 30% av kostnadene for vaktmestertenesta, reinhald, straum, vedlikehald o.a. liknande kostnader som gjeld Boknatun. Sidan Boknatun er eit kombinasjonsbygg har vi anslått at ca 30% er den andelen av bygget som vert brukt til administrasjonsbygg inkl. utleigelokaler.

Teneste 1800 Diverse fellesstenestar

Tenesta inneholder utgifter til forsyningssnemnda, sivilforsvaret, eldreråd og forliksrådet. Her budsjetterer vi også pensjonsavvik, denne er lagt inn på same nivå som tidlegare med 500.000. Dei øvrige tenestane er også budsjettert med same prisjusterte nivå som i 2015.

Teneste 3250 Tilrettelegging og bistand til næringslivet

Bokn kommune har eit sterkt fokus på næringsutvikling både lokalt og regionalt. Kommunen ser det som viktig at det både blir skapt arbeidsplassar lokalt i kommunen og regionalt i det felles busetting- og arbeidsmarknaden vi har i Haugesundregionen. Ein ser nær samanheng mellom etablering av lokale arbeidsplassar - i eller innan kort reiseavstand til kommunen - og økt busetting og vekst i kommunen. Etter at selskapsskatten no inngår som samla skatt for staten for deretter bli fordelt på samlede kommunar, har det ikkje lenger like stor betydning for den enkelte kommune kva side av kommunegrensa bedriftene er etablert. Dette gjer at det vil vere lettare for kommunane å samarbeida om regionale nyetableringar.

Bokn kommune har tidlegare motatt tilskott frå Fylket til næringsfond. Denne ordninga blei det slutt på frå 2014. Sjølv om beløpa som har vore tildelt frå fondet har vore små, synes de å bli sett stor pris på av bedriftene. Det er ikkje sett av kommunale midlar til påfyll av næringsfondet.

Ein har lagt følgjande hovudmålsetting til grunn for det vidare næringsarbeidet:

"Næringsutviklingsarbeidet i Bokn skal legga til rette for å bevara og å vidareutvikla eksisterande næringsliv og legga til rette for nye næringsetableringar i kommunen.

Bokn vil spela ein aktiv rolle i regionalt næringsarbeid gjennom deltaking i Haugaland Vekst IKS, Haugaland Kraft a.s og Destinasjon Haugesund og Haugalandet.”

Bokn er ein del av det elles felles bu- og arbeidsmarkedet både på Haugalandet og i Sør-Rogaland. Arbeidsplasser på Kårstøanlegget og næringsparken på Gismarvik vil vere viktige for Bokn i framtida. Men ein ser det òg som viktig at det blir lagd til rette for å bevara dei verksemndene som er etablert i Bokn i tillegg til å skaffa nye arbeidsplassar i Bokn kommune.

Kommunen har store ubrukte areal som ligg frå Knarholmen og vidare sørover mot Arsvågen. Dette er områder som er aktuelle å utvikle til næringsområder i samband med etableringen av Rogfast og bruk av tunellmasser. Arbeidet med utarbeiding av ein områdeplan er starta opp og vil truleg kunna leggast fram for godkjenning i løpet av 2017.

Rogfastprosjektet vil bli starta opp i 2016/2017 og vere ferdig i 2024. Prosjektet vil kunne få stor betydning for busetting og næringsutvikling i Bokn kommune. Mellom anna som fylgje av at reiseavstand til Stavanger blir redusert frå 1 til ½ time og kommunen har store ubebygd områder både for bustadbygging og næringsetableringer som det er stor mangel på i Sør-Rogaland.

Teneste 3251 Landbruk

Revidert avtale med Tysvær om felles landbrukskontor kostar kommunen årleg ca. kr. 250.000,- .

Det er som tidlegare sett av kr. 10.000,- til Forsøksringen og kr. 100.000,- til diverse tilskotsordningar.

Teneste 3900, 3930 Den norske kyrkja og kyrkjegard

Kommunane har nå ansvar for alle kostnadene vedrørende drift av kyrkje og kyrkjegard. Overføringa på kr.906.400 for 2016 er på same nivå som i 2015, dvs. ei prisjustert auke på 3%. For drift av kyrkjegarden er det budsjettet med kr.128.300, inkl kr. 20.000 for klypping av trær.

Av overføringa vert ca kr. 140.000,- ført tilbake til kommunen som refusjon for administrative og tekniske tenester bl.a. kjøring av løn, føring av rekneskap, telefon, klipp og vedlikehald av kyrkjegard etc.

Når det gjeld ekstraordinært vedlikehald av kyrkja, vart den gamle planen for vedlikehald berre delvis gjennomført og kyrkja har forsatt eit vedlikehaldsfond på kr.138.000. Det er lagt inn avsetning til orgel på kr. 50.000 årleg i planperioden.

Diverse andre tenester.

Sentraladministrasjonen har også ansvar for innkjøp av varer og tenester som vert fordelt på alle andre tenester. Utgiftene gjeld bl.a. telefon, rekvisita, data, forsikring og liknande. Totalt utgjer dette ca 5.mill. av rammeområdet sitt budsjett. Desse kostnadene vert fordelt på dei ulike tenestane ved årsavslutninga av rekneskapet.

Rammeområde 2 - Seksjon kultur, skule og barnehage

Seksjonen omfattar:

Barnehage, grunnskule, voksenopplæring, pedagogisk psykologisk teneste (Karmøy PPT), Kultur, kunstformidling, barne og ungdomsarbeid, idrett og friluftsliv, museum, bibliotek, musikk og kulturskule og bygdabladet.

Netto budsjettrammme

Netto driftsramme for 2016 er på kr 24 877 000,-. Det er lagt opp til ein del endring av drifta i forhold til 2015- budsjettet, og det er omfordelt ressursar innad i seksjonen i høve til oppgåvefordelinga. Utgangspunktet for 2016 budsjettet er likt 2015 budsjettet. Det er lagt inn kompensasjon for deflator, og det er auke i driftsutgifter med 3% i høve 2015 Budsjettet.

Hovudprioriteringar og oppsummering

Generelt:

På grunn av stramme økonomiske rammer, har ein bare i liten grad funne rom for seksjonen sine ynskjer om midlar til nye tiltak og investeringar. Fyrst og fremst er det lagt vekt på å redusere kostnadsnivået i seksjonen for å klare og halde budsjettramma for 2016. Det har i 2015 blitt gjort organisatoriske endringar i skulen, samt stillingsreduksjonar i både skule og barnehage.

Skulen

Skulebudsjettet for 2016 er auka noko for å tilpasse drift og spesialpedagogiske tiltak til nye elevar. Det er hovudsakleg omfordelt stillingar frå barnehage til skulen. Skulen har hatt høgare stillingstal enn budsjettet for i 2014, dette vart det i 2015 gjort grep for å redusera. Skulen har grundig kartlagt behov for bemanning, og redusert stillingar ved naturleg avgang. Det er for 2015 gjort tiltak i form av reduksjon av om lag 5 stillingar for å redusere utgifter for å komme i ramme. Det er for 2016 knytt usikkerhet til lengda av samarbeidsavtalen med Rogaland Fylkeskommune. Avtalen har 6 månaders oppseiling, og om det vert oppseiling av avtalen til årsskiftet vil dette kunne få konsekvens for drifta for hausthalvåret 2016.

Det er framleis naudsynt med oppgradering av den gamle delen av skulen og utskifting av ein del innbu og inventar. I 2014 vart det innkjøpt nytt møblement til lærarrommet og møterom, medan det er behov for nye skrivepultar og kontorstolar til lærarane. Dei fleste pultane er om lag 20-30 år gamle. Det er ikkje funne rom for dette i budsjettet for 2016.

Bokn har hatt ein avtale om kjøp av PP tenester frå Karmøy kommune sidan 2015. Avtalen med Karmøy vil ha ei årleg kostnad for Bokn kommune på ca. kr. 400.000,-.

Leksehjelpa vart frå hausten 2015 endra frå å gjelde for 1.-4. klasse og samdrift med SFO, til å gjelde for 5.-8. klasse. Ordninga vert driven av fagarbeidar og er ikkje ein del av det pedagogiske tilbodet. Då leksehjelp er eit frivillig tilbod er det ikkje krav til busstransport frå kommunen, og det er ikkje funne rom i budsjettet for å sette dette inn.

Barnehagen

Det er lagt opp til ein reduksjon i barnehagebudsjettet for 2016. Ved oppstart av barnehageåret hausten 2016 hadde 34 barn plass i barnehagen, dette er ei nedgang på 4 plassar frå førre barnehageår. Drifta fortsett på eit tilpassa nivå i høve til barnehageplassar. Ved oppstart av barnehageåret 2015 vart 3 avdelingar redusert til 2, noko som gjer drifta meir effektiv for bruk av personal. Barnehagen har redusert kostnader til spesialpedagogiske tiltak grunna born sin overgang til skulen, men har eit økt fokus på tilpassa hjelp innafor det ordinære tilbodet.

Barnehagen har tidlegare hatt stor utfordring når det gjeld areal. Ei ny avdeling sto ferdig til bruk hausten 2014. Drifta aukar med straum, reinhald og forsikring medan tal på tilsette er redusert på grunn av nedgang i plassar. Utbygginga synes å kunne dekka kommunen sitt behov for barnehageplassar mange år framover. Lågt fødselstal dei siste åra gjer at kommunen no har overskot på barnehageplassar. Barnehage tilbyr plassar til born i nabokommunar, men tek omsyn til bemanning ved tildeling av plass.

SFO

Aktiviteten ved SFO er fortsatt høg. Samanlikna med andre kommunar er det svært mange av barna på småskulen som nyttar seg av tilbodet. Eigenbetalinga foreslås auka med ca 2,5%.

Bibliotek

Aktiviteten ved Bokn bibliotek er høg, blant dei høgaste både regionalt og nasjonalt. Skulebiblioteket vart styrka hausten 2014, og gjort fast frå 2015. God bruk av skulebiblioteket er eit godt tiltak til å redusere bruk av spesialpedagogiske tiltak ved å ha fokus på lesing. For 2016 vil det vere eit særleg fokus på å tilrettelegge for bruk av biblioteket som møteplass for innbyggjarane.

Kultur

Kulturbudsjettet er for det vesentlege ei vidareføring av aktiviteten frå året før. Bygging av Bokn Fleirbrukshall skal fullførast i 2016 og vil såleis legge grunnlag for stort fokus på idrett og anna aktivitet i kommunen. Kommunal delplan for Idrett og fysisk aktivitet vart rullert i 2014.

Musikk- og kulturskule

Aktiviteten oppretthaldast på same nivå som i 2014. Det er behov for ei oppgradering av musikkinstrumenter då det her er høg slitasje. Det er ikkje funne rom for dette i budsjett for 2016 utover utgifter til ordinær utskifting.

Bygdabladet

Aktiviteten oppretthaldast på same nivå som i 2015. Då artiklane vert lagt ut på nettsida til Bygdabladet, samt kommunen si facebook side, må det vurderast om den skriftlege forma av Bygdabladet som forsetje for åra framover.

Kompetanseoppbygging

Utgifter til kompetansebygging for seksjonane er budsjettert samla sentralt under rammeområde 1 med kr. 200.000,-. Seksjonen har generelt god kompetanse, med godt kvalifiserte søkjrarar til ledige stillingar. Det er minimalt med midlar til kompetanseheving/kurs elles i seksjonen. Reglane for kompetanseheving for lærarar er no endra slik at staten tar 50 % av kostnaden, kommunen 25 % og den enkelte lærar 25 %. Dette gir ein betre finansiering for kommunane enn den tidlegare modellen, mens den er blitt 5 % dyrare for læraren. Det er skuleåret 2015/2016 ingen av lærarane som tek vidareutdanning etter denne modellen, men 1 lærar har starta på masterutdanning i "Ikt i læring" medan Rektor har fullført Rektorskulen i 2015. Skulen har i 2015 kartlagt behov for vidareutdanning etter nye krav om undervisningskompetanse. Rådmannen rår ikkje til at det vert lagt inn auke i budsjett for

2016, men at det vil ein komme tilbake til i seinare budsjettforslag då det er sett 10 års frist frå myndighetene til å fylgje opp krava.

Eigenbetaling

Rådmannen har gjort framlegg om endringar i betalingssatsane for Bygdebladet, musikkskulen og SFO som fylgje av auke i løns- og pensjonskostnader. For musikkskulen og SFO og Bygdabladet er det framlegg om auke i satsane med ca 2,5%.

Barnehagesatsane fylgjer staten sine maksimalsatsar. Det vart i 2015 innført ei ordning for redusert barnehagebetaling. Familiar med bruttoinntekt som er lågare enn kr 473.000,- kan søke redusert foreldrebetaling, og satsen skal då vere maks 6 % av brutto inntekt. Det vart og innført gratis kjernetid for 4- og 5-åringar. Frå 1. august 2015 har barn som bor i hushaldninger med låg inntekt rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke. Frå 1. august er denne inntektsgrensa satt til 405 000 kroner. Det er få familiarar i Bokn som har søkt ordninga.

Sjukefråvere

Sjukefråveret i 1 - 3 kvartal 2015 for seksjonen har vore på 3,4 %. Dette er svært lågt, og lågare enn 2014 (7,1 %). Både skulen og barnehagen har hatt stor grad av kortare sjukmeldt fråvær i form av einskilde dagar. Dette er ikkje knytt til tilhøve på arbeidsplassen, men gjer kostnader i form av vikarutgifter då arbeidsgjevar ikkje får refusjon frå NAV for fyrste 16 dagane.

Når det gjeld barnehagen får få tilsette sitt fråvær store utslag i statistikken. Både einskilde lange fråvær samt periodevis korte fråvær viser godt igjen, men det er ikkje rapportert om arbeidsrelatert fråvær. Det same gjeld for reinhald. Bedriftshelsetenesta blir brukt aktivt når det er hensiktsmessig og ein arbeidar med tett oppfølging av dei sjukemeldte slik føringane frå NAV seier.

Det vert i heile seksjonen satsa på å førebyggja sjukefråvær med å legge til rette arbeidskvardagen til den einskilde, samt å søke om tilretteleggingstilskot frå NAV. Erfaringane dei siste åra tilseier at dette er viktig arbeid som har lukkast i å førebyggja sjukmeldingar, og det vil i 2016 vere eit økt fokus på nærvær som del av HMS arbeidet i kommunen.

Opplæringsplan

Opplæringsplanen for seksjonen er innarbeidd i den samla opplæringsplanen for Bokn. Denne planen vil bli rullert årleg.

Tenestene 2020 Bokn skule, 2130 Vaksenopplæring, 2220 Bokn skulebygg, 2221 Bokn skule, skyss

Budsjettmål:

- Bokn skule skal jobba for å gi elevane ei best mogleg undervisning tilpassa evner og føresetnader hos den enkelte. Me skal vera ein arena for utvikling.
- Bokn skule skal vera ein kulturell møteplass forankra i vår lokale og nasjonale kulturarv og tradisjonar.
- Bokn skule skal utvikla elevar som tek ansvar og gi rett til medverking.
- Bokn skule skal vera ein god arbeidsplass for alle tilsette. Me skal ha fokus på nærvær.
- Bokn skule skal arbeida for eit godt samarbeid med heimen og andre eksterne samarbeidspartar.

Stillingsramme

Skulen har dei siste åra ikkje hatt eit ein tydig stillingsvedtak. I staden har ein ved planlegging av nytt skuleår i august søkt å tilpasse talet på stillingar til budsjettet og dei oppgåvane som skal løysast. Dei siste åra har dei økonomiske rammene vore mindre enn oppgåvane. Det må arbeidast meir med å tilpasse oppgåve til rammene med strenge tiltak. Det er teke ein del grep i 2015 som vil danne grunnlag for 2016. Det er stort fokus på at spesialundervisninga må organiserast på ein effektiv måte, og det må tas sikte på å behalda ordninga med samdrift av klassane. Dette har vore ei grei ordning så lenge dei fleste klassane var svært små. Det er ikkje ei grei ordning når klassane ligg over "fådeltgrensa". Det er likevel nokre klassar dette kan gjennomførast i i einskilde fag. Samdrift er ikkje aktuelt i faga matematikk, norsk eller engelsk med unnatak om det vert gjennomført særskilte prosjekt på tvers av klasstrinna. Elevtalet har dei siste åra auka, men prognosene for dei neste 5 åra er ei vesentleg reduksjon. Kjennskap til tal på barn i barnehagen, gjer at ein må planlegge langsiktig for skulen då det er venta klassar med låge barnetal om få år. Ein har på denne bakgrunnen gjennomført eit arbeid som har gitt oversikt over "minimumsbemanning" ved skulen. Oversikta viser kor mange stillingar ein treng som eit minimum for å kunne oppretthalde fulldelt skule og dei lovpålagte oppgåvane utanom spesialundervisning og styrkingstiltak, samt gjer oss eit betre styringsverktøy. I budsjett for skulen ligg ressursar til 22,60 stillingar fordelt på 15,80 lærarstillingar, 2 miljøterapeutar, 3,40 assistentstillingar samt 1,4 administrative ressursar inkl rektor.

Rådmannen rår til innkjøp av eit klassesett med Ipader, samt ein stasjonær Mac for å sikre ei utvikling i samsvar med læreplan og kompetanse mål. Kostnad vil vere kr. 80 000,- og vil finansierast av folkehelsemidlar.

Bygg

Mange rom treng fornying og oppfrisking, og det er fleire stader lekkasje og lekkasjeskader. Forslag til renovering vert teke inn i budsjett for seksjon Teknisk. Rådmannen vil sette i gang utarbeiding av ein vedlikehaldsplan for Bokn skule som kan nyttast som grunnlag ein utvikling av skulebygget.

Haugalandsløftet

Haugalandsløftet er eit regionalt prosjekt med fokus mellom anna på tidleg innsats i barnehage og skule. Politikarane i Bokn vedtok å bli med i dette prosjektet i 2011. Hovudmålsettinga med Haugalandsløftet er å få til betre og tidlegare tilpassa tiltak, slik at talet på tilmeldingar til PPT skal gå ned og at ein skal klare å drive meir tilpassa opplæring innafor det ordinære tilbodet. Prosjektet har ei tidshorisont fram mot år 2017.

PPT- og logopedavtale

Det vart inngått avtale med med Karmøy kommune om PP tenester og logoped. Avtalen starta frå 1. januar 2015. Kostnaden med denne avtalen er ca. 400.000,-, om lag 100 000,- dyrare enn først berekna.

Brannseksjonering av skulebygget

Ein fagrapporrt viser at brannseksjoneringa ikkje er tilfredsstillande i skulebygget. Seksjon teknisk arbeider med å få laga eit framlegg til kva som må gjerast for at brannseksjoneringa skal vere tilfredsstillande. Vidare planar er også avhengig av kva som skal gjerast med skulen vidare.

Vaksenopplæring

Bokn kommune har frå skuleåret 2011/ 2012 gitt eit eige vaksenopplæringstilbod ved Bokn skule. For skuleåret 2015/2016 er det få elevar med rett og plikt til opplæring, i tillegg til at det er nokre få som ynskjer opplæring uavhengig av rett og plikt.

Tilskotet Bokn kommune får for opplæring blir gitt til kommunen i løpet av dei fem åra deltakarar med rett eller plikt har til å gjennomføre opplæringa. Om kommunen ikkje får busett fleire med rett/ plikt til norskopplæring vil dette tilskotet gradvis falle vekk. Kommunen får tilskott sjølv om opplæringa skjer i ein annan kommune. Dei siste åra har Bokn fått ca kr. 550 000,- i tilskot pr år, medan det for 2015 vart berekna til ca kr. 200 000,- grunna få personar som utløyser tilskot. For 2016 vil det og bli lagt grunn ca kr. 200 000,- då elevtalet ikkje har auka. Dei som har rett til norskopplæring vil bli prioritert, medan andre kan søke opptak mot studieavgift jf. tidlegare politisk vedtak. Ordninga vert ved kvart halvår vurdert om skal organiserast med nabokommunar opp mot elevtalet.

Skyss

Gjeld den vanlege skuleskyssen med 2 bussar til og frå skulen, inklusiv midtskyss og køyring til symjing i Aksdal. Kommunen betaler billettpris for den vanlege skuleskyssen med unnatak av badeskyssen og om lag 10 km av ruta på Vestre Bokn. Her betaler kommunen alle utgiftene. Badeskyssen blir no utført med "kommunebussen" då skulen har tilsette med sertifikat for buss, og innsparingen er rekna til ca kr. 20.000,- i året. Dette er ein kostnad som kommunen må ta om denne ordninga ikkje lenger kan fortsetje.

Tenestene 2010 Bokn barnehage, 2110 Styrking av barnehagetilbodet, 2210 Bokn barnehagebygg

Budsjettmål:

- Bokn barnehage skal gje barna gode oppvekst- og utviklingsmoglegheiter i nært samarbeid med barna sin heim.
- Bokn barnehage skal gi barna grunnleggjande danning i kristen og humanistisk tradisjon.
- Bokn barnehage skal fremje utforskarrang og skaparglede.
- Bokn barnehage skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barnet sin eigenverdi.
- Bokn barnehage skal være ein god arbeidsplass for dei tilsette.

Stillingsramme

Etter forskriftene til barnehagelova skal det være minimum éin pedagogisk leiar per 14-18 barn når barna er over tre år og éin pedagogisk leiar per 7-9 barn når barna er under tre år og barnas daglege oppholdstid er over seks timer. Det skal vere 1 voksen pr 6 barn når barna er over tre år, og 1 voksen pr 3 barn når barna er under tre år. Med fast bemanning på 9, 75 stillinger og 34 plassar for 2015 har barnehagen 1 ledig plass for 0-3 år og 1 ledig plass for 3-6 år.

Budsjettframlegget for 2016 har rom for 9,19 stillinger som og gjer noko rom for styrkingstiltak/spesialpedagogiske tiltak.

Fødselstala dei siste åra tilseier eit redusert antal barn i alderen 0 - 5 år dei neste åra. Reduksjon i barnetalet vil kunne føra til redusert bemanning og drift i barnehagen på sikt og må vurderast fortløpande.

Rådmannen får fullmakt til å justere grunnbemanninga i barnehagen i samsvar med stillingskriteriene i forskrift til barnehageloven. Det er ein føresetnad for å kunne ta i bruk nye stillinger at det er budsjettdekning.

HMS-tiltak.

Som fylgje av utbygging vart barnehagen i 2015 godkjent i høve til miljøretta helsevern.

Bygg

Ombygginga av Bokn barnehage sto ferdig hausten 2013. Bokn kommune vil med denne utbygginga dekke behovet for barnehageplassar mange år framover. Dersom det seinare blir aktuelt å bygge ny barnehage vil areala kunne nyttast som areal til småskulen.

Midlar til drift av barnehagen utover lønnsmidlar

Når det gjeld frie midlar til drift av barnehagen (utover lønnsmidlar) kan det sjå ut som om dette ligg under det som er vanleg for samanliknbare barnehagar. Med utgangspunkt i den økonomiske situasjonen er det i budsjettet for 2016 lagt opp til minimal auke i frie midlar. Leker og utstyr må jamnleg oppgraderast grunna slitasje.

Finansiering og brukarbetaling

Barnehagen blir finansiert gjennom statleg tilskot, brukarbetaling og kommunal finansiering. Stortinget har vedtatt av brukarbetalinga skal ligge på ein maksimalsats. Ein legg fram forslag til brukarbetaling i samsvar med Stortinget sitt forslag til maksimalsatsar.

Investeringar

Barnehagen har fleire år fått ekstra midlar til nye leikeapparat ute. Det er framleis god plass og behov for meir som kan aktivisera barna i tillegg til at det er stor slitasje på apparata og leikene, noko av dette er innarbeidd i budsjettet. Det vil vere behov for ein god del fallmatter under leikeapparata for desse skal vere godkjende, og det vert foreslått kr. 50 000,- til oppgradering av uteområde.

Teneste 2150 Skulefritidsordninga

Stillingsramme

Det er fire tilsette ved SFO i til saman 162 % stilling.

Satsar

Rådmannen har gjort framlegg om ein auke på ca 2,5% i satsane for SFO, samt auke i sats for mat. Dette kjem fram i gebyrregulativet. Bokn ligg framleis noko høgt når det gjeld betalingssatsar om ein samanliknar med andre kommunar. Samtidig er kommunen sine nettodriftsutgifter pr. innbyggjar relativt høge samanlikna med andre kommunar.

Teneste 3700 Bibliotek

Budsjettmål:

- Bokn bibliotek skal vera ein uavhengig møteplass for alle.
- Bokn bibliotek skal vera eit godt skulebibliotek med aktiv formidling.
- Bokn bibliotek skal i sine tilbod leggja vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.
- Bokn bibliotek skal vera ein kulturell arena for aktiv formidling av kunst og kultur.
- Bokn bibliotek skal ta del i interkommunalt samarbeid

Stillingsramme

Frå 2010 vart det oppretta ei prøveordning der biblioteket har ope måndag ettermiddag. Denne utvidinga vart gjort ved at ein tilsett i kommunen fekk 8 % stilling i biblioteket. Stillinga som biblioteksjef blei frå 2013 auka ytterlegar med 10 %. Skulebiblioteket auka hausten 2014 med 17% tillagt biblioteksjef, dette vert vidareført som fast ordning frå 2015. Styking av skulebiblioteket er viktig med omsyn til tidleg innsats og auke leseevner for på sikt å redusere kostnader til spesialundervisning. Total stilling for skule- og folkebibliotek er no 97%.

Biblioteksdrifta for 2016 har lite endring frå drifta 2015. Det er behov for oppgradering av nynorskboeker som vert prioritert.

Tenestene 2310 Aktivitetstilbod barn og unge, 2311 Kyrkjebygd aktivitetshus, 3350 Parkar, plassar og torg, 3730 Kino, 3750 Museum, 3770 Kunstformidling, 3850 Andre kulturaktivitetar

Budsjettmål:

- Skapa meiningsfulle fritidsaktivitetar for barn og unge.
- Ta vare på museumsgjenstandane i Bokn til evig tid på ein god måte.
- Sikra at alle innbyggjarane i Bokn får tilbod om trivselsfremjande arrangement og aktivitetar.
- Digitalisera og tilgiengeleggjera gamle foto på dei kommunale nettsidene.
- Sikra eit godt innhald i Bokn Bygdablad.

Stillingsramme

Ungdomsarbeidarstillinga er foreslått som ein 30 % stilling i 2016. Dette er ei reduksjon med 20% frå tidlegare år og vil gje ei innsparing på kr. 90 000. Det vert vurdert at 30% stilling som barne og ungdomsarbeidar er tilstrekkeleg i høve dei aktivitetane Bokn kommune har i dag.

Aktivitetstilbod barn og unge, Kyrkjebygd aktivitetshus

Hausten 2014 vart kjellaren totalrenovert i samarbeid mellom lokale bedrifter, kommunen og utstrakt dugnadsarbeid. Ungdomsklubben Petra har fått flotte lokalar som vil bidra til at ungdommane i Bokn har fått en god møteplass til bruk i åra framover. Det vil og bli arbeidd med å auke aktivitetet for ungdom opp til 25 år i lokala.

Parkar, plassar og torg

Det er sett opp 50.000 til vedlikehald fordelt på alle leikeplassane. Det er elles sett av 15.000 som før til dei 3 velforeiningane.

Rådmannen rår til å gje eit tilskot på kr. 50 000,- til toalett ved nærmiljøanlegg.

Kino

Kinodrifta er vidareført på same nivå som ein har hatt i 2015.

Museum

Det er sett opp 25.000 for 2015 som inneverande år. Det er uheldig at kommunen ikkje har ei fast ordning med guide når museet har besøk. Det har både med service overfor besøkande og tryggleik for samlinga å gjere. Det er kjøpt inn utstyr til å sikre rett fuktigkeit i museumsbygget, etter kritikk frå sentralt museumsfagleg hald. Dersom det igjen kjem eit

aktivt lokalt styre for museet, bør det føre til meir langsiktige planar for museet, både for bygningar og gjenstandar.

Kunstformidling

Det er sett av 10.000 for tilskot til arrangement.

Andre kulturaktivitetar

Aktivitetsnivået vert opprethaldt. Mellom anna ligg drøye 150.000 som fordelast til lag- og foreiningar i budsjettet.

Teneste 3830 Musikk og kulturskular

Satsar

Rådmannen gjer framlegg om ein auke i satsane for musikkskulen på ca 2,5%.

Utstyret til musikkskulen treng jamleg vedlikehald og reperasjonar. I rådmannen sitt framlegg til budsjett for 2016 er det ikkje funne rom for auke utover ordinært budsjett til utstyr.

Teneste 3850 Andre kulturaktivitetar - Bokn bygdablad

Stillingsramme

Stillingsramma for Bygdebladet er sett til 50 % stilling etter tidlegare politiske vedtak.

Abonnement

Rådmannen foreslår ei auke i abonnementskostnad på ca 2,5%.

Då ein stor del av bygdabladet i dag er tilgjengeleg digitalt, må det vurderast om bladet skal forsetje i trykka utgåve dei neste åra. Å gå over til digitalt bygdablad med link frå Bokn kommune si nettside, vil redusere driftskostnadene.

Rammeområde 3 – Seksjon helse, pleie og omsorg

Seksjonen omfattar:

Legekontor, helsestasjon med skulehelseteneste, jordmor, fysioterapeut, psykisk helseteneste og førebygging, sjukestove, heimetenester og bu- og aktivitet.

Netto budsjettramme.

Netto driftsramme for 2016 er på kr. 22 582 400,-. Det er ei auke i drift på sjukestova grunna særskilt ressurskrevjande einskildpasientar. Budsjetter er elles likt 2015 budsjettet, med ei deflatorauke på 3%.

Hovudprioriteringar og oppsummering

Generelt:

På grunn av den økonomiske situasjonen i Bokn kommune har rådmannen ikkje funne grunnlag for å legge inn noen nye tiltak i seksjonen i 2015. Driftspostar er halde på eit lågt nivå for å kunne ha ei effektiv og forsvarleg drift.

Med samhandlingsreforma vil regjeringa sikre eit bærekraftig, heilskapleg og samanhengande tenestetilbod av god kvalitet tilpassa den enkelte brukar. Det skal leggjast auka vekt på helsefremmande og førebyggjande arbeid, på habilitering og rehabilitering, på auka brukarmedverknad, på behandlingsløp og forpliktande samarbeidsavtalar mellom kommunar og sjukhus.

Samhandlingsreforma er ein retningsreform som legg grunnlaget for endringar i kommunal sektor. Reforma si målsetting er å sikre meir koordinerte helse- og omsorgstenestar og ein større innsats for å førebyggja og avgrensa sjukdom.

Helse

Frå 1. januar 2016 vert det lovfesta krav om «øyeblikkeleg hjelp døgnopphald senger med heldøgns bemanning». Bokn kommune har inngått avtale om slik drift med Haugesund kommune.

Det pågår og utgreiingsarbeid for framtidig felles legevakt for haugalandskommunane, og dette skal ferdigstillast i 2016.

Sjukestova

Ressurskrevjande einskildpasientar gjer at drifta må halde fram med den auken i drift som vart gjort i 2015. Det er høgt belegg på både lang- og korttids plassar ved sjukestova, men det har ikkje vore overliggedøgn på sjukhuset i 2015 og dette er også målet for 2016.

I tida framover skal omsorgstenesta utvikle tilboden i samarbeid med brukarar og pårørande, samt ta i bruk velferdsteknologi og mobilisere lokalsamfunnet på nye måtar.

Den sterke veksten i talet på eldre om nokre år kan gi den kommunale omsorgstenesta fleire og meir krevjande oppgåver. Men det er også slik at den nye eldregenerasjonen lever lengre

fordi den har betre helse, og kan møte alderdommen med heilt andre ressursar enn tidlegare generasjoner.

Nye arbeidsmetodar og samspel med familie og nettverk vil stille store krav til endring i kompetanse og rekruttering, og bety nye måtar å organisere tenestane på. Det er derfor behov for eit fagleg omstillingssarbeid.

Sjukefråver

Sjukefråveret i 1-3 kvartal 2015 for seksjonen har vore på 6%. Dette er vesentleg lågare enn same periode i 2014 (9,8%). Det er høgt fokus på å førebyggje sjukefråvær ved å tilrettelegge arbeidssituasjonen til den einskilde, samt at seksjonen saman med andre avdelingar i kommunen har auka fokus på nærvær. Dette vil halde fram i 2016.

Opplæringsplan

Opplæringsplanen for seksjonen er innarbeidd i den samla opplæringsplanen for Bokn. Denne planen vil bli rullert årleg.

Tenestene 2320 Skule- og helsestasjon og jordmor, 2330 Førebyggjande arbeid, 2340 støttekontakt, 2410 legekontor og fysioterapi, 2540 psykisk helseteneste.

Budsjettmål:

- Eininga skal yte gode tenestar til innbyggjarar i alle aldersgrupper.
- Eininga skal vere ein god arbeidsplass for dei tilsette.
- Eininga skal førebygge, behandle og leggje til rette for meistring av sjukdom, skade, lidning og nedsett funksjonsevne.
- Eininga skal sikre samhandling, at tenestetilbodet vert tilgjengelig for pasient og brukar, og at tilbodet er tilpassa den enkelte sine behov.
- Eininga skal gje den einskilde pasient / brukar eit tenestetilbod som er tilrettelagt med respekt for den einskilde sin integritet og verdighet.

Førebuing – skule og helsestasjonstenesta

Tenesta inneholder tradisjonell skule- og helsestasjonsteneste, med helseundersøking og vaksinasjon av barn og unge, rettleiing og helseopplysning for familiar med særlege behov, og deltaking i tverrfagleg gruppe. Kommunen har saman med fleire kommunar eit samarbeid om drift av helsestasjon for ungdom i Haugesund

Jordmorteneste og svangerskapskontroll inngår i denne tenesta. Jordmortenesta utgjer 10 % stilling, og dette tilbodet har vore godt nytta av innbyggjarane som har hatt trond for det.

Talet på fødande varierer frå år til år. Dei siste åra har det vore vesentleg færre gravide på Bokn enn tidligare år, medan det i 2015 igjen har vore ei auke.

Samarbeidet mellom helsestasjonen og legen er godt innarbeidd, og 10 % av lønskostnadene til legen er lagt inn under dette tenesteområde.

Nasjonalt er det ei auke i barn og unge som slit med psykiske og sosiale vanskar. Dette er ein trend som vi også ser i Bokn. Det er eit aukande behov for rettleiing av enkelt elevar, styrking av det psykososiale læringsmiljøet og tiltak for å styrke foreldra sin evne til å mestre barn med vanskar.

Dette stiller nye krav til tenestane generelt og skulehelsetenesta spesielt. Det blei i samarbeid med folkehelsekoordinator hausten 2013 arrangert kurset SMARTE FORELDRE. Kurset hadde som målsetjing å gje foreldre støtte og kunnskap til lettare å handtere barn som er engstelige og/eller triste. Kurset hadde 12 samlingar fordelt over fleire månader. Kurset var svært populært, og det tas sikte på ei ny kursrekke i 2016.

Budsjettet for 2016 er elles ei vidareføring av driftsnivået i 2015.

Førebyggande arbeid, helse og sosial

Dette omfattar tenestene skjenkekонтroll, førebyggjande rusmiddelvern, kommuneoverlegefunksjon og tilskot til interkommunale ordningar som miljøretta helsevern, kriesenteret, FOU eininga ved HSH og 10 % av stillinga til kommunalt tilsett NAV rettleiar.

Kommunestyret har vedtatt at skjenkekонтrollane skal utførast av vaktfirmaet Securitas. Kontroll av ølsal og alkoholskjenking skjer minst 3 gonger årleg.

Under denne tenesta er kommunelegefunksjonen budsjettet med 20 % av lønskostnadene til legen.

Tenesteområdet omfattar også utgifter til interkommunalt samarbeid på området miljøretta helsevern. Haugaland miljøretta helsevern (HMH), som vi var ein del av, vart opplyst i 2011 og vi har etter beste evne prøvd å halde oss oppdaterte på dette området. Ein har i denne perioden forsøkt å få i gang eit nytt regionalt samarbeid utan å lukkast.

Kommunen har vore i dialog med Miljøretta helsevern og skjenkekонтroll, Brannvesenet Sør-Rogaland IKS. (BVSR) Tenesta miljøretta helsevern i denne verksemda har 17 medlemskommunar i Sør-Rogaland. Dei tilsette i denne tenesta opererer som rådgivarar og saksbehandlarar for kommuneoverlegane i medlemskommunane. Vedtaksmynde og tilsynsansvar ligg fortsatt i den enkelte kommune. Det er oppretta eit fagråd som består av fem kommuneoverlegar/helsesjefar som representerer alle medlemskommunane i tillegg til dei tilsette i BVSR. Fagrådet skal vedta generelle retningslinjer for saksbehandling og faglege prosedyrar. Kostnaden for medlemskap er for 2013 kr. 25,50 pr. innbyggjar. Det blei i 2014 budsjettet med 22.000 kr. Det har ikkje lukkast å få på plass ein avtale i 2015. Det pågår framleis eit arbeid med å få på plass avtale om miljøretta helsevern. Budsjettet 2016 vidareførast som i 2015.

Bokn kommune deltar også i eit interkommunalt samarbeid om drift av Kriesenter. Kostnadane for dette samarbeidet blir vidareført i budsjettet for 2016 på same nivå som tidlegare.

Førebygging er en viktig del av samhandlingsreforma. Folkehelseloven skal sikre at «*samfunnet fremmer helse, førebygger sjukdom og utjamnar sosiale helseforskellar*». Samhandlingsreforma inneber målretta satsing på helsefremjande og førebyggjande arbeid.

Kommunen tok i 2013 initiativ ovanfor Helse Fonna, HSH og andre kommunar for å vidareutvikla det tverrfaglege teamet kor ein drøfta eldre som var i risikosona for å utvikla sjukdom. FOUSAM samen med Bokn kommune, Helse fonna og HSH etter midlar til ei vidareutvikling av Helseteam for eldre. Det vart satt av midlar til å auka Bokn kommune sin helseteamsjukepleiar med 10 % i 2015. Formålet med prosjektet er å gjere ei ny kartlegging av alle eldre over 75 år, samt utvikle en modell for helseteam for eldre som skal vidareførast i ordinær drift i Bokn når prosjektet er over. Det er i budsjettet for 2016 sett av midlar til å kunne vidareføra heimebesøk til 20 eldre. Dette utgjer ca. 10 % stilling.

Sidan 2013 har Bokn betalt kr.5,- pr. innbyggjar for etablering og drift av ein felles FOU eining mellom helseføretaket og kommunane på Haugalandet. Denne posten vert vidareført i 2016.

I overordna samarbeidsavtale har kommunane forplikta seg til å saman finansiere 50 % koordinator/sekretær for samhandlingsutvalet. Bokn kommunes andel av dette er ca kr. 9000 pr år.

Diagnose, behandling og rehabilitering

Denne tenesta omfattar drift av legekontor, legevakt, legevaktsentral (avtale med AMK/Helse Fonna), fysioterapi, ergoterapi, kommunal medfinansiering, finansiering av utskrivingsklare pasientar frå sjukehus, delfinansiering av samhandlingskoordinator, tilskot til SMSO og voldtektsmottak.

50 % av løna til legen er under dette tenesteområdet, og omhandlar den kurative verksemda til fastlegeheimelen vi har. Resten av løna er budsjettet på Helsestasjon (10 %), Sjukestova (20 %) og førebyggjande arbeid, helse og sosial (20 %).

Fastlege lista er nå fullteikna på legekontoret med 650 pasientar. Det er dei siste åra registrert ei markant auke i hendvendingar til kontoret. Dette skyldast blant anna endringane som følgje av samhandlingsreforma med tidligare utskriving til heimen frå sjukehus og ein aldrande befolkning. Det vart i budsjettet for 2015 lagt opp til ein auke med 10 % av sjukepleiar for å ta unna den auka arbeidsbelastninga som har bygd seg opp gjennom fleire år. Dette er vidareført for 2016.

Kommunen har i dei seinaste åra investert i oppgradering av legekontoret med bl.a. nytt medisinsk utstyr og god dataløysing. Legekontoret er i dag eit moderne legekontor. Drifta for 2016 er lik drifta for 2015.

Bokn kommune har i mange år hatt eit legevaktsamarbeid med Tysvær og Sveio kommune. Frå 1. september 2015 vart Bokn kommune del av eit midlertidig interkommunalt legevaktsamarbeid i Haugesund. Samarbeidet omfattar og legevakttelefon. Frå 1. januar 2016 har Bokn kommune gjort avtale med Haugesund kommune med kjøp av Øyeblikkelig

hjelpe døgnopphald senger. Kostnad for avtalen er lik statleg tilskot i ramma uavhengig av bruk.

Parallelt med dette arbeidet er det sett i gang sett to interkommunale utgreiingar om framtidig interkommunal legevakt – ein leia av Haugesund kommune og ein annan leia av Karmøy kommune. Bokn er representert i alle prosessane. Når alle utgreiingane er ferdige vil det bli lagt fram ei samla sak om dei ulike alternativa for politisk handsaming i dei einskilde kommunane i løpet av 2016.

Fastlegen på Bokn har sidan 2008 hatt ein kollegial vikarordning med Hegren legesenter for å sikra drift av legekontoret og daglegevakt funksjonen i kommunen ved fråvær. Målet med avtalen er at utgifter og inntekter skal gå i null. Budsjettet for 2016 er elles ei vidareføring av 2014.

Bokn kommune deltar i eit interkommunal samarbeid om voldtektsmottak. Budsjettposten frå 2015 vert vidareført i 2016.

Fysioterapeuten har 75 % driftstilskot. Det inneber at han i gjennomsnitt er på Bokn 4 dagar i veka. Denne tenesta fungerer godt, og har gjort det i mange år. Driftstilskotet blei auka frå 60 til 75 % i 2012. Det vart hausten 2014 lagt til rette for oppkopling til helsenett og sikkersonene for å kunne sende refusjonar og meldingar elektronisk. Drifta vert vidareført uendra for 2016.

Rehabiliteringsarbeidet skal gi tilbod til personar med nedsett funksjonsevne, som har habiliterings- eller rehabiliteringspotensiale. Dette arbeidet i kommunen skjer i eit tverrfagleg samarbeidet mellom tenester. Legen har sin del gjennom henvisningar og utredning.

Som følgje av samhandlingsreforma har Bokn på lik linje med alle andre kommunar i Noreg i 2012 inngått samhandlings- og tenesteavtalar med helseføretaka på ei rekje område. I perioden frem til 2016 skal enkelte tilbod som helseføretaka tilbyr idag overførast til kommunane.

Den overordna samarbeidsavtalen mellom kommunane og Helse Fonna legg til rette for arenaer for samhandling både på politisk, administrativt og fagleg nivå slik at ein i åra som kjem kan finne fram til korleis regionen vår best lukkast i dette omstillingsarbeidet. Vi vil vera ein aktiv part regionalt for å leita etter område som det er formålstenleg for oss å samarbeide med andre kommunar om.

Frå 01.01.2012 fekk kommunane i tråd med forskriftsendringar, ansvar og betalingsplikt for utskrivingsklare pasientar frå første dag. Bokn har inntil dags dato klart å ta imot alle varsle utskrivingsklare pasientar frå helsefortaka, og har difor ikkje hatt utgiftar på dette.

Det kommunale hjelpemiddellageret ligg ved sjukestova, og det er personalet der som har hjelpt brukarane med søknader om hjelpemiddel frå hjelpemiddelsentralen. Dette har vist seg å ikkje vera ei god løysing. Bokn manglar utredningskompetanse for ergoterapi og ADL-hjelpeidla. Kommunane har sidan 2001 med heimel i forskrift vært pålagt å ha koordinerande eining. Frå 01.01.2012 ble dette lovpålagt. Koordinerande eining for habilitering og rehabilitering skal ha en sentral rolle i å legge til rette for god samhandling.

Dette gjeld både på individnivå mellom pasient/bruker og tenesteytarar, og mellom tenesteytarar frå ulike fag, sektorar og nivå. Einingane i kommunen skal sørge for at tenester vert sett i samanheng, sikre kontinuitet i tenesteytinga, bidra til at tenesteytarane samarbeider om planlegging og organisering av tilboda og leggja til rette for brukarmedverknad. Etablering av dette er ein føresetnad for å lukkast når ein skal oppfylle krava nedfelt i tenesteavtalane.

Det blei på budsjettet for 2014 satt av midlar til å kunne tilsette ergoterapeut i 20 % stilling. I 2015 har det ikkje lykkast å finne ei god løysing, men det er no dialog om å få til eit interkommunalt samarbeid. Formålet med denne stillinga er å vidareutvikle koordinerande eining, auke det systematiske tverrfaglige arbeidet rundt habilitering/rehabilitering i kommunen og bidra til i større grad enn i dag tilrettelegging med hjelpemidlar til heimebuande slik at dei kan leve lengst mulig i eigen bustad. Inntil i dag har koordinerande eininga vært Kommunalsjef tenester (tidlegare Seksjonssjef helse). For å oppfylla krava til koordinerande eining vil det i framtida vera nødvendig å gjera ei vurdering på korleis ein skal dimensjonera og organisera dette for at vi oppfyller krava.

Det føreligg vedtak om etablering av frisklivstilbod i Bokn kommune. Bokn kommune fekk i 2014 60.000 kr i midlar frå fylkesmannen til etablering av frisklivssentral.. Frisklivssentral i Bokn vart etablert hausten 2015.

Bokn gjennom tenesteavtalane med Helse Fonna forplikta seg blant anna å utvikle lærings- og mestringstilbod til innbyggjarane. Kommunane er frå myndighetene pliktig å sørge for at tenester må sjåast i samanheng, sikre kontinuitet i tenesteutøvinga, bidra til at tenesteutøvarane samarbeider om planlegging og organisering av tilboden og legge til rette for brukarmedverknad.

Tenestene 2530 sjukestova, 2540 heimetenesta, 2340 bu og aktivitet.

Budsjettmål:

- Eininga skal sørge for at alle som har behov for det skal få tilbod om nødvendige helse- og omsorgstenester, og sikre at den enkelte tenestemottakar får god kvalitet på alle tenestene han mottar.
- Eininga skal vere med på å førebyggje, behandle og leggje til rette for mestring av sjukdom, skade og lidning og nedsett funksjonsevne.
- Eininga skal sikre at den enkelte får moglegheit til å leve og bu sjølvstendig, og oppleve at ein aktiv og meiningsfull kvardag i fellesskap med andre.
- Eininga skal sikre at tenestetilboden vert lagt til rette, slik at ein har respekt for den enkelte sin integritet og verdighet.
- Eininga skal vere ein god arbeidsplass for alle tilsette.

Stillingsramme

Sjukestova og heimetenesta er drifta som ei avdeling og har eit samla stillingstal på 19,8 stillingar. Sjukestova har no fleire ressurskrevjande pasientar som gjer at det for 2016 er auka med 2 årsverk assistent for å sikre forsvarleg drift. Dette er prosjektstillingar som er direkte knytt til einskild pasientar.

Sjukestova

Tenesta gir pleie og omsorg for menneske som treng dette heile døgnet i form av heildøgns omsorg.

Sjukestova har i 2015 hatt fullt belegg samt overbelegg med 1-2 pasientar store delar av året. Pr. dags dato har ein likevel klart å ta imot alle utskrivingsklare pasientar frå spesialisthelsetenesta. Sjukeheimen har 11 langtidsplassar fordelt på 10 bebarrom samt 1 korttidsplass.

Ein har dei siste åra hatt ei auke i trøng for tilrettelagde sjukeheimspllassar for pasientar med demens. Demens er en samlebetegnelse for en gruppe hjernesjukdommar som fortrinnsvis opptrer i høg alder og fører blant anna til symptom som hukommelses svikt, sviktande handlingsevne, sviktande språkfunksjon, personlighets- og åferdsendringar. Det blei hausten 2013 føretatt ei ombygging av deler av sjukestova slik at ein har fått muligheit til å skjerme brukarar som har behov for det.

Det er nasjonalt eit aukande fokus på digitalisering og effektivisering gjennom å ta i bruk og integrere IKT programvare. Parallelt med dette er det ein forventning om at kommunane gradvis skal ta i bruk velferdsteknologi og ta i bruk dette i utvikling av kommunens tenestetilbod. Dette stiller økte krav til kompetanse hos helsearbeidarane og kvalitetssikring av opplæring og bruk av systema.

Det er lagt inn 50.000 kr i budsjettet for 2014, 2015 og 2016 for å skifte ut 11 senger. Budsjettforslaget for 2016 er i stor grad ei vidareføring av budsjett for 2015.

Heimetenesta

Tenesta omfattar heimesjukepleie, psykiatrisk sjukepleie, heimehjelp, matombringning, tryggleiksalarmer, formidling av hjelpemidlar.

Brukarane skal ha tilgang på heimesjukepleie alle dagar, heile døgnet, om det vert vurdert at det er trøng for det.

For kommunane vil satsing på og utbygging av heimetenestene vere eit av dei viktigaste bidraga for å møta utfordringa med fleire eldre. Å motta hjelp i heimen vil i utgangspunktet vere meir kostnadseffektivt og gjerne meir ønskeleg frå den eldre delen av befolkninga, då det gir høve til å bu heime lengst mogleg.

Psykisk helseteneste yter bistand til personar som slit med forskjellige psykiske vanskar av langvarig eller forbigåande art. Å driva førebyggjande arbeid er og ein viktig del av verksemda til psykisk helseteneste. Det er difor ønskjeleg å kunne kjøpe plassar på kurs utanfor kommunen for innbyggjarar som kan ha nytte av det då dette vert for kostbart å gjere lokalt. Pr i dag har tenesta løyst dette ved å ta del i drift av kursa med å stille med kurshaldarar som i dag er tilsette i Bokn.

Behovet for psykiske helsetenester har dei siste åra halde seg på eit stabilt høgt nivå, med ein pågående utfordring i høve prioritering av oppgåver og tidsbruk.

På grunn av behovet for å ha tilbod om psykisk helseteneste på alle veke dagar vart bemanninga auka med 20 % i budsjettet for 2013. Det er i dag 2 tilsette som deler stillinga,

og det er delvis tilbod om tenesta på ettermiddagstid då fleire av brukarane er i arbeid på dagtid.

Stadig fleire eldre, stadige kortare sjukehusopphald, ein pressa økonomi, meir ansvar for helsetenester i 1.-linjen (Samhandlingsreforma) gjer at stadig fleire eldre vert utskrivne frå sjukehus med funksjonssvikt og behov for rehabilitering. Resultatet er at kommunane vil oppleve at stadig fleire heimebuande eldre treng rehabilitering for å kunne fortsette å leve best mulig og bu heime. Dette stiller nye krav til innhald i tenestene og arbeidsmetodar. Nasjonalt er det eit aukande fokus på helsefremjande arbeid, tidleg innsats, tilrettelegging av bustad og rehabilitering i heimen.

Tenesta omfattar også omsorgsløn til personar som har pleie av pårørande som bur heime. Dette er kombinert med hjelp frå kommunen. Dette er i samsvar med vedtatt plan for tiltak for funksjonshemma.

Det er pr. i dag 16 innbyggjarar som har tryggleiksalarm, og det er ei jamn auke i søknader. Bokn innførte i budsjettet for 2014 gebyr for å leige tryggleiksalarmer pr. månad. Eigenandelen dekker dei utgiftene kommunen har pr. månad for leige av utstyret. Dette vidareførast i 2016 budsjettet.

Bu og aktivitet

Denne tenesta omfattar bu og aktivitetstilboden for funksjonshemma i kommunen. I tillegg inngår drifta av dagsenteret for eldre, som er eit høgt verdsett tiltak. 10 % av stillinga til kommunalt tilsett NAV rettleiar er og i denne tenesta.

Bokn kommune fekk i 2014 fått ein dobling i antal innbyggjarar med psykisk utviklingshemming. Dette vil medføra at Bokn vil få auka tilskot i ramma til bygge opp nødvendig tilbod til denne brukargruppa.

Dagsenteret for eldre er eit populært tilbod blant dei eldre i kommunen. Dette tiltaket som fremrar aktivitet og sosialisering, er eit viktig førebyggjande tiltak for denne aldersgruppa. Tiltaket har ope 1 dag kvar uke.

Ein har dei siste åra sett ei auke i behovet for aktivitetstilbod på dagtid og tilrettelagde sjukeheimspllassar for demente. Dette vil bli tatt omsyn til i prosjektering av nye omsorgsbustader med heildøgns bemanning.

Avlasting og støttekontakt er også ein del av denne tenesta. Ordninga omfattar mellom 10 og 15 personar, og fleire av desse er svært omsorgskrevjande. Målsetjinga er at dei som sjølv ikkje maktar det, skal få hjelp til å bryta sosial isolasjon og få tilbod om aktivitetar. I tillegg treng pårørande avlasting. Budsjett 2016 for avlastning og støttekontakt er ei vidareføring av budsjettet for 2015.

Rammeområde 4 – Sosial og barnevern

Bustadsosial handlingsplan - investeringar i økonomiplanperioden

Bustadsosial handlingsplan blei vedtatt av kommunestyret sommaren 2015. Ved godkjenning av planen blei det òg gjort vedtak om vidare om vidare organisering av arbeidet for å realisere planen. Det er ikkje satt av midlar i budsjett for 2016 til investeringar, men ein ser det som viktig at arbeidet med oppstart av arbeidet med å planlegga dei nødvendige utbyggingane blir starta opp..

Teneste 2310 Aktivitetstilbod barn og unge

Til og med 2012 hadde kommunen eit tilbod om sommarjobb for årsklassane 15 - 17 år. Tilboden vart gitt for maksimum 2 veker i kommunale eller private jobbar.

På grunn av eit stramt budsjett har tiltaket ikkje vært budsjettert med sidan 2012. Det er i budsjettet for 2016 lagt inn kr. 100.000,- til dette føremålet.

Teneste 2330 Førebyggande arbeid, helse og sosial

Dette omfattar tenestene skjenkekонтroll, førebyggjande rusmiddelvern, kommuneoverlegefunksjon og tilskot til interkommunale ordningar som miljøretta helsevern, krisesenteret, FOU eininga ved HSH og 10 % av stillinga til kommunalt tilsett NAV rettleiar.

Kommunestyret har vedtatt at skjenkekонтrollane skal utførast i eit samarbeid med dei andre kommunane på Haugalandet med Sauda som vertskommune.

Bokn kommune deltar også i eit interkommunalt samarbeid om drift av Krisesenter. Kostnadane for dette samarbeidet blir videreført i budsjettet for 2016 på same nivå som tidlegare.

Teneste 2340 Aktivisering av eldre og funksjonshemma

Denne tenesta omfattar bu og aktivitetstilboden for funksjonshemma i kommunen. I tillegg inngår drifta av dagsenteret for eldre, som er eit høgt verdsett tiltak. 10 % av stillinga til kommunalt tilsett NAV rettleiar er under til denne tenesta.

Avlasting og støttekontakt er også ein del av denne tenesta. Ordninga omfattar mellom 10 og 15 personar, og fleire av desse er svært omsorgskrevjande. Målsetjinga er at dei som sjølv ikkje maktar det, skal få hjelpe til å bryta sosial isolasjon og få tilbod om aktivitetar. I tillegg treng pårørande avlasting. Budsjett 2015 for avlastning og støttekontakt er ei vidareføring av budsjettet i 2014.

Det føreligg vedtak om etablering av frisklivstilbod i Bokn kommune. Bokn kommune har tidlegare fått 60.000 kr i midlar frå fylkesmannen til etablering av frisklivssentral inneverande år. Det er utarbeidd ein foldar om frisklivssentral på Bokn med info om tilboden. Det må arbeidast vidare med korleis ein best organiserer dette tilboden og kva det må innehalde for å kunne bidra til å betre folkehelse hjå innbyggjarane i Bokn.

Teneste 2420 Sosial rådgjeving og rettleiing

Tenesta omfattar kurativ sosial omsorg og sosial rådgjeving når det gjeld å fremja sosial og økonomisk tryggleik, betra levevilkåra for vanskelegstilte og førebyggja sosiale problem. Denne gruppa treng rådgjeving og praktisk rettleiing og bistand til å søkja om arbeid, trygd eller utdanning.

Etter omorganiseringa til NAV er det gjort ein god jobb med å integrera dei statlege og dei kommunale tenestene på området med ei felles dør.

NAV leiar er statleg tilsett og kommunen finansierer 31 % av stillinga. 15 % av stillinga til kommunalt tilsett NAV rettleiar vert også ført på denne tenesta.

Teneste 2440 Barneverntenesta

Tenesta inneholder rettleiing, undersøking og oppfylging av barn og familiær.

Fram til utgangen av 2013 hadde Bokn eit samarbeid med Tysvær kommune om kjøp av tenester etter lov om barnevern tenester. Barnevern avtalen og PPT avtalen med Tysvær kommune blei i budsjettprosessen for 2013 sagt opp, og nye avtaler med Karmøy kommune er vedtatt. Avtalen om barnevern tredde i kraft 01.01.14, mens avtalen om PPT tredde i kraft 01.01.15.

Barnevernet på Karmøy er organisert med 3 fagavdelingar, inndelt etter funksjonane mottak og utredning, hjelpetiltak og omsorgstiltak. Innsatsen retter seg mot barn som har behov for bistand, etter meldingar frå ulike instansar. Barnevernet får dagleg meldingar, og følgjer opp desse med utgreiing og tiltak gjennom saksbehandlarar og familieveiledarar. Barnevernet si rolle er å vera støttespelar for foreldra med målretta hjelpetiltak eller å erstatte foreldreomsorga når denne av ulike grunner ikkje strekk til. Ei viktig side ved barnevernet si rolle er å våge å velje barnets perspektiv sjølv om foreldra er ueinige.

Når det oppstår spørsmål om, eller bekymring for barn som har det vanskelig, skal alle meldingar frå Bokn bli behandla av barnevernet på Karmøy på ordinær måte. Barnevernsarbeidet blir integrert i ein robust teneste med høy kompetanse og døgnberedskap.

Bokn kommune kjøpar tenester tilsvarende eitt årsverk, dette dekkjer utgiftene til rettleiing til foreldre og saksbehandling av barnevern saker. Budsjettet for 2016 er ein vidareføring av budsjettet for 2015.

Karmøy og Bokn barnevern søkte i 2015 om å bli pilotkommune for å overta oppgåvene til det statlege barnevernet. Dette var behandla som eiga sak av kommunestyra i kvar av kommunane. Ein er ikkje kjend med at sentrale myndigheter har fatta beslutning enno om kven som vil bli godkjend som pilotkommune.

Generelt førebyggjande arbeid ligg ikkje i tenesteavtalen med Karmøy kommune. Kommunen løyser dette i det tverrfaglege teamet for barn og unge leia av seksjonssjef barnehage, kultur og skule. Teamet består av representantar frå skulehelsetenesta, PPT, skulen, barnehagen og NAV.

Teneste 2510 Barnevernstiltak i familien

Tenesta gjeld hjelp til barn og unge med særskilt behov for støtte. Hovudvekta av dei tiltak som barneverntenesta sett i verk, som definerast som "hjelpetiltak" etter lov om

barneverntenester, ligg under teneste 2510. Dette er hjelpetiltak som er av førebyggande og støttande karakter, som skal gje barn, unge og deira familiar hjelp i heimen, slik at dei klarar dei utfordringane som kvardagen gir.

I dei seinare åra har ein sett ein auke i saker kor barnevernstenesta har gått inn med hjelpetiltak. Sakene er ofte komplekse, og krev ein kompetanse som ein må kjøpa frå eksterne samarbeidspartnarar. Tiltak som krev at ein går ut og kjøper spesialkompetanse fører ofte til høge kostnadar.

Det vil unntaksvis kome utgifter til hjelpetiltak som ikkje dekkjast av det fastavtale beløpet pr. år. Eksempel på tiltak som fell utanfor det faste beløpet er dekking av barnehage som hjelpetiltak. Budsjettet for 2016 er ei vidareføring av budsjettet for 2015.

Teneste 2520 Barnevernstiltak utanfor familien

Dette gjeld barn som har tiltak/omsorg utanfor familien. Tenesta omfattar både kortvarige og langvarige omsorgstiltak utanfor familien, og budsjettering innan dette området vil sjølvsagt avhenge av om tiltaka er av kortvarig eller langvarig karakter. I fleire år har kommunen ikkje hatt nokon barn i langvarige omsorgstiltak, men ein har i dei seinaste åra hatt nokon med kortvarige omsorgstiltak. Kostnadene vil sjølvsagt variera stort avhengig av antall personar med tiltak innan dette tenestområdet.

Karmøy kommune vil fakturere oss kvartalsvis for faktiske kostnader som følgje av tiltaka som vert vedtatt i den enkelte sak. Det har de siste 2 – 3 åra vert ei betydelig auke i antall saker innan barnevernet.

Det er i budsjettet for 2016 lagt inn 400.000,- kroner til å finansiere kostnader med barn i fosterheim ut over dei 350.000 kroner som var sett av i budsjettet for 2015.

Teneste 2650 Kommunalt disponerte bustader

Tenesta omfattar Husbanken sine støtteordningar med utbetingstilskot, etableringslån m.v. Frå 2003 vart ordninga med startlån innført, og er ei låneordning for husstandar med etableringsproblem. Det er kommunane som administrerer startlånet.

Det er den enkelte sitt ansvar å skaffe seg eiga bustad. Økonomiske, sosiale, psykiske og fysiske problem gjør at ein del menneske likevel har problem med å skaffe seg eller behalda eigen bustad. I det siste tiåret har det vært nasjonal politikk at så mange som mogelig skal integrerast i lokalsamfunnet og ha sjølvstendige bustadar.

Lov om sosiale tenester regulerer kommunens ansvar for vanskeligstilte i bustadmarknaden. Dette gjeld ansvaret for å medverke til å skaffe bustad for dei som ikkje sjølv kan ivareta sine interesser samt forpliktinga til å finne midlertidig husvære for dei som har akutt behov for tak over hovudet. Vidare angir lova dei viktigaste tenestene i samanheng med det bustadsosiale arbeid, for eksempel praktisk bistand og opplæring.

Av dei eldre over 75 år som takka ja til heimebesøk av helseteamet, i perioden 2010 – 2012, oppgav 87 % at dei bur i einebustad og 14 % at dei bur i omsorgsbustad. 19 % av dei eldre meinte at deira bustad ikkje var eigna til å kunne bu der heile si levetid. 33 % meinte at det måtte setjast i verk nødvendige tiltak for at den eldre skulle kunne bu heime, mens 11 % av usikre. Av disse sa 40 % at det var trapper og 23 % at det var mangel på rekkverk, gelender og handtak som var hovud utfordringa.

Husbanken har gunstige låneordningar til å byggja nye omsorgsbustadar og leggja til rette dagens institusjonsplassar. I 2015 vedtok kommunestyret ein bustadsosial handlingsplan for

å byrja planlegginga av nye omsorgsbustader og tilrettelegging av sjukeheimen slik at ein i framtida kan dekke behova.

Søknadane om startlån har dei siste åra vært aukande og det er grunn til å tru at denne utviklinga vil fortsette i åra som kjem.

Det er i budsjettet for 2016 ikkje fremma forslag om å ta opp ytterlegare startlån. Dette vil ein komme tilbake som eiga sak våren 2016.

Teneste 2810 Økonomisk sosialhjelp

Tenesta omfattar bistand til personar med økonomiske problem (bidrag og lån). 15 % av stillinga til kommunalt tilsett NAV rettleiar ligg på denne tenesta.

Det er i 2013 vert gjennomført ein forvaltningsrevisjon av økonomisk sosialhjelp i kommunen.

Etter § 18 i lov om sosiale tenester er kommunen pliktig til å sørge for nødvendig livsopphald for menneske som oppheld seg i kommunen dersom dei ikkje sjølv kan sørge for dette gjennom arbeid eller andre økonomiske rettigheitar. Ein har sidan våren 2012 opplevd ei auke i antal personar som er avhengig av økonomisk sosialhjelp, både som hovud inntekt og supplerande hjelp. Søkjarar om sosiale ytingar har ofte problemområde i tillegg til at dei kan vera utan arbeid. Det kan vera psykiatri/rusmisbruk, gjeldsproblematikk og andre ting. Det er derfor samansette og arbeidsintensive oppgåver. Økonomisk sosialhjelp skal vera ei midlertidig ordning, og det må også arbeidast aktivt med søkerane for å finna andre varige løysingar.

Det er vanskeleg å budsjettera økonomisk sosialhjelp, då det uventa kan koma nye søkerar med rett på stønad. Utgiftene til sosiale ytingar har sidan 2009 auka med unntak av 2010.

Auka i utgiftene til sosiale ytingar var grunnlaget for saka om etablering av sysselsetningsprosjektet fremma for formannskapet i 2012. Eit av formåla med prosjektet var å gi arbeidsstilbod til personar som mottar sosiale ytingar der dei kunne opparbeide seg arbeidspraksis og løn i staden for økonomisk sosialhjelp. Målet til sysselsettingsprosjektet var å få deltakarane over i anna arbeid eller utdanning. Kommunen har med heimel i § 20 i lov om sosiale tenester anledning til å stille vilkår til brukaren som mottar sosiale ytingar. Det er denne mogeligheta ein nyttar seg av i sysselsettingsprosjektet.

Erfaringa med sysselsetningsprosjektet så langt kan tyde på at dette er eit viktig verkemiddel for å hjelpe menneske som går på sosiale ytingar over i andre ordningar enten dette er ut i lønna arbeid, utdanning eller i andre ytingar i NAV. Det kan også sjå ut som om det reduserer lengda det enkelte menneske er mottakarar av sosiale ytingar.

Sysselsettingsprosjektet blei av formannskapet vidareført til mars 2014. Det er no ca. kr. 180.000,- på fond som kan nyttast til føremålet. Det er ikkje satt av nye midlar til dette på budsjettet for 2016.

Arbeidsløysa for Bokn er for tida på heile 5,6 %. Dette er den høgste arbeidsløysa i Rogaland. Stor arbeidsløyse fører ofte til ei auke i utgiftene til økonomisk sosialhjelp.

Budsjettet for sosiale ytingar i 2016 er likevel ikkje auka, men er bare vidareført ut frå budsjettet for 2015.

Rammeområde 6 – Seksjon teknisk

Seksjonen har 4 årsverk/stillingar samt 17 personar som er med i det frivillige brannkorpsset og ein ekstern medarbeidar som tek del i vaktordninga på vassverket.

BYGG OG ANLEGG SOM KOMMUNEN DISPONERER OG VEDLIKEHELD

Boknatun:	Kommunale kontor Sjukeheim Omsorgsbustader, 9 bueiningar
Bokn skule:	Barneskule Ungdomsskule Bibliotek Auditorium
Fotballbane:	Ved skule og fleirbruks Hall
Bokn Barnehage:	3 barnehageavdelingar i eit bygg Trollbua i lerkeskogen
Omsorgsbustader ved Boknatun:	6 bueiningar
Bustad Foresvik:	2 bueiningar i eldre bygg
Ungdomsbustader:	2 bustader med til saman 4 bueiningar på Øyren
Kyrkjebymgd:	Gamleskulen Aktivitet for ungdom Vevstove Gamle brannstasjonen 1 uthus 1 uthus (Tilhører bilklubben)
Brannstasjon:	Branstasjon Lager teknisk Lager Raude Kross
Sjukebilgarasje:	Lager teknisk Lager beredskap
Vassverk:	Reinseanlegg Vaulen Pumpehus Torland Pumpehus Hognaland Pumpehus Håland Pumpehus Vågaheia Pumpehus Kro
Avlaup:	Pumpehus Knarholmen Pumpehue Hålandssjøen

Pumpehus Alvestadkroken

Museum:	Gamle ungdomshuset på Håland
1000- årslassen:	Uteplass Kvernhus
Nærmiljøanlegg Føresvik:	Uteplass, badeplass og brygge Fyrlykt
Nærmiljøanlegg Alvestad:	Badeplass Kunstgrasbane (Idreslaget) Diverse byggjeplanar (Gapahuk, toalettbygg)
Fleirbrukskall:	Fleirbrukskall under byggjing
Trafikk:	Fergestø Føresvik: Maskinhus Fergestø Torganes: Maskinhus Fergelem Kai Hognaland Kai Are Kai Torvberget Kai Ognøy
Vegar:	Veg mot nord Jøsang (Tor Jøsang) Veg til Jøsenvågen Veg nord Sunnaland Hognalandsvegen til kai og til snuplass v/ T. Hognaland. Dagslandsvegen Arsvegen, Vatnaland – Kai Are Veg til Vågshaug (Til løe). Grønestad (Til K. Blikshavn). Veg til Vassvark på Torland. Hålandvegen Part i utmarksveg frå Kyrkje Turveg Føresvik Boknatunvegen Lyngvegen Leirgrovvegen Driftavegen Fyrvegen Havnavegen frå Kryss i Alvestadkroken med stikkvegar i Bustadfelt, veg til Småbåthamn og vegar i Knarholmen fram til E-39. Øvrabøvågen Krovegen Våga nord (Til B. Våga) Veg til Torvberget Strandavikvegen Øyren Veg Ognøy til kai og til E. Eikje

Det er snakk om mange bygg og anlegg. Nye kjem til medan gamle blir verande. Skal noko av dette evaluerast? Nokre moglege utfordringar og spørsmål:

1. Kva med Kyrkjebygd når me får fleir brukshall? For 5 år sidan var det vedteke ikkje å gjera noko med unnatak av å halda tett bygg fram til ein hadde klarlagt framtida for bygget. I 2014 blei det gjort eit stort og positivt dugnadsarbeid med bruk av kommunale og private midlar for å setja 1. etasje i stand til bruk for ungdomar.
2. Skal kommunen både satsa på vidareutvikling av nærmiljøanlegget på Alvestad og på Sentralanlegget ved fleir brukshall og skule?
3. Har kommunen dei midlane som trengst for å satsa på museet ?
4. Er 1000-årslassen og kvernhuset i ein slik stand at ein kan seia at anlegget tener føremålet?
5. Kva med alle kaiane og ferjestøa? Har kommunen midlar til å prioritera naudsynt vedlikehald? Kan avhending til private vera ei løysing?
6. Kva med alle kommunevegane? Bør nokre privatiserast? Kan kommunen ta ansvar for fleire gamle vegar samstundes som det kjem til ny kommunale vegar i felt og ved at fylkes- og riksvegar blir klassa ned?
7. Store deler av vestre Bokn manglar tilbod om kommunalt vatn. Det har kome førespurnad om kommunalt vatn til Trosnavåg og Grønnestad. Kan dette prioriterast?
8. Me veit at det er fleire stader utanom sentrale strok i Førresvik og Alvestad, som har lite tilfredstillande kloakkloysingar. Er dette noko kommunen skal engasjera seg i?

Det som her er nemnt, er spørsmål som ein av og til må stilla. Lista er ikkje utfyllande, og mykje anna kunne vore nemnt. Skal spørsmåla bli drøfta samla eller berre når ei hending eller eit initiativ gjer vurdering av eit av tiltaka påtrengjande? Kan temaet bli ein del av den kommunale planstrategien?

Tenesta 1900 og 1902 Vaktmeistertenester og Fellesutgifter Boknatun.

Under tenesta høyrer vaktmeister og fellesutgifter for heile kommunen med unnatak av skule og barnehage.

I tenesta ligg: Vedlikehald av bygg og grøntanlegg.
   Førebyggande brannvern.
   Arbeid for å fremja energiøkonomisering.

Nett no har ein ingen problem knytt til drift av bygg eller anlegg.

Bokn hadde saman med nabokommunane eit prosjekt som munna ut i ein klima- og energiplan som blei vedtatt i 2011. Tilrådingane frå prosjektet må telja med når ein vel

løysingar innan energibruk og isolasjon i samband med nybygg og ombyggingsarbeid.

Rådmannen ser det slik at ein bør auka tryggleiken mot brann på sjukeheimen. Saka blei først omtala saman med overrislingsanlegg for omsorgsbustadene i budsjett for 2011. Det er kome fram fleire manglar. Det er grunn til å tru at arbeidet og kostnaden blir større en først tenkt. I 2013 fekk ein laga digitale teikningar for bygget. Desse er nytta i det vidare arbeidet. Ein har no fått laga ein plan for friskmelding av bygget gjennom eit nytt brannkonsept. Med bakgrunn i brannkonseptet må ein gå vidare med å prosjektera og utføra dei naudsynte fysiske utbetingane. Brannkonseptet har overrislings av Sjukeheimen som eit av dei viktigaste punkta. Kostnaden med dette er anslegen til kr 1,2 mill.

Brannsikringsarbeidet er auke av standard og heile prosjektet er av den grunn ei investeringssak. Ein bør freista å få planlagt og henta inn pris på overrislingsanlegget før ferien i 2016. Installeringsarbeidet blir så gjort hausten 2016 og våren 2017. Heile brannsikringsarbeidet på Boknatur reknar ein med vil koma på kr 2 - 2,5 mill. Rådmannen har i forslag til investeringsbudsjett lagt inn kr 600.000 til overrislingsanlegg i 2016 og kr 600.000 i 2017. Vidare er det i kvart av åra 2018 og 2019 lagt inn kr 200.000 til andre brannsikringstiltak, som går fram av det utarbeide brannkonseptet.

Ein fekk ikkje malt sørvegger på Boknatur i 2015. Slikt arbeid har tidlegare for det meste vore gjort av unge arbeidstatarar som fekk sommarjobb i kommunen. Budsjett for 2015 hadde ikkje rom for dette. Ein tok sikte på at arbeidet skulle bli leia av vaktmeistrane og gjort med bruk av sommarvikarar innaføre normale budsjetttrammer. Dette let seg normalt ikkje gjera. Sommarvikarane er berre inne og erstattar den vaktmeisteren som er på ferie. Ein aukar difor ikkje kapasiteten. Sommaren er elles den travlaste tida med plenslått og stell av blomar. Skal ein gjera vedlikehald utan å leiga hjelp, må ein auka rammene for bruk av vikarar. Rådmannen finn ikkje rom for dette i 2016.

Teneste 1904 Kyrkja

Kommunen har gjort avtale med grunneigar om å ta over arealet mellom kyrkja og Kyrkjebygda til parkering. Eigedomskjøpet blir ordna utan bruk av kontant betaling. Parkeringsplassen gjev plass til 35 – 40 bilar. Ein har fått tilbod på kr 450.000 for å arbeida opp parkeringsplassen. Desse midlane er lagt inn i rådmannen sitt forslag til investeringsbudsjett for 2016.

Teneste 2210 og 2220 Bygg for Bokn barnehage og skule.

I tenesta ligg ansvar for å skifta ut og å gradera opp tekniske og konstruktive hovudsistem, utvendig vedlikehald og kostnader med å halda eit godt inneklima. Energikostnadene ligg under tenesta.

Nett no har ein ingen problem knytt til drift av bygg eller anlegg. Ein har sikra vedlikehald av viktige tekniske anlegg som heis, ventilasjon og brannalarmanlegg med bruk av serviceavtalar.

Barnehagen er bygd ut i 2013. Ein står ikkje framføre vesentlege utfordringar på vedlikehald her. Varmeanlegget er felles for skule og barnehage skal og forsyna nybygget. Anlegget får difor auka last.

Skulen er godt vedlikehalden og alt ber preg av å vera ordentleg.

Ein kjenner likevel til at taktekkinga på den eldste delen har lege meir en det doblete av garanert levetid. Dersom ein får problem med lekkasjar, må taket tekkaast på ny. Kostnaden med dette vil vera mellom kr 500.000,- og kr 700.000,-.

Like eins veit ein at fyrkjelane er gamle og kan bryta saman. Styresmaktene krev at fyrkjelane skal fasast ut så snart det let seg gjera.

Sjølv om skulen er godt vedlikehalden og fungerer tilfredstillande i det daglege, har bygget frå 1972/73 vesentlege manglar i høve til krava som gjeld i dag.

Oppvarminga kjem frå vatn som er oppvarma i oljefyrte kjelar og blir distribuert til radiatorar. Olje som energiberar til grunnvarme er på veg ut etter påbod frå styresmaktene. Røyranlegg og radiatorar er gamle og ein har til tider mindre lekkasjar.

Ventilasjonsanlegget held ikkje mål etter krava i dag.

Det elektriske anlegget er over 40 år gammalt og står for utskifting.

Brannsperrerne i takkonstruksjonen er ikkje gode nok. Byrjar det å brenna, brenn truleg heile den gamle skulen ned. Faren for liv og helse ved brann er likevel svært liten då rømingsvegane er gode.

Isolasjon i tak og veggar tilfredsstiller ikkje dei krava som gjeld no.

Hadde ein bygd nytt, ville ein og valt anna romløysing og ein ville fått eit meir moderne fasadeuttrykk.

Det som er sagt om standard er delvis funne med synfaring på skulen og delvis med bakgrunn at ein i Sveio kommune har hatt ein grundig gjennomgang av tilhøva på den gamle delen av skulen der, som er bygd i 1973 etter same leist som Bokn skule. Tilhøva er dei same i Bokn som i Sveio. Rapport om ENØK i kommunale bygg utarbeid av Ferkingstad og Alsaker i 2015 ligg til grunn.

Som ein ser, fungerer skulen godt i det daglege, men manglar mykje på å tilfredstilla ny standard.

Byggjekostnaden for ny skule vil i dag liggja mellom kr 25.000,- og kr 30.000,- pr. m² utan mva. alt etter kva standard ein legg seg på. For det vidare arbeidet vel me å leggja til grunn kr 27.000,- pr. m².

Utgreiingane i Sveio syner at ei total rehabilitering av skulen vil kosta om lag 75% av nybygg. Då har ein med ny romløysing og oppgraderte fasadar samt full utskifting av tekniske anlegg (varme, ventilasjon, sanitær og elektro) og tilleggsisolasjon samt gode brannsperrer.

Ein legg til grunn at skulen og i framtida blir der han no er. Nærleik til barnehage, idrettsplass og fleirbrukskalla talar for dette.

Dersom ein ser føre seg å byggja ein framtidsskule av same storleik som den ein har i dag, og brukta den nyaste delen (ungdomsskulen) utan endringar, vil ein ved å riva gamleskulen og bygga nytt, få ein kostnad på om lag kr 80 mill. Satsar ein på rehabilitering vil kostnaden bli mellom kr 60 og 65 mill.

Satsar ein på ein ny skule på om lag 4.500 m² med plass til 300 – 350 elevar slik ein såg føre seg i 2010, vil kostnadene med reint nybygg bli om lag kr 110 mill. Kombinerer ein rehabilitering og nybygg blir kostnaden om lag kr 90 mill.

Det vil truleg vera lettast å gjennomføra fornyinga stegvis, medan skulen er i bruk, om ein vel rehabilitering.

Fram til 2010 hadde ein ei positiv utvikling i elevtalet som no har stoppa opp. Så langt ein kan sjå vil elevtalet gå tilbake. Etter som ein får betre kommunikasjonar mot sør er det grunn til å tru at ein på ny vil få folkevekst i Bokn og då vil det bli fleire born. Dette vil og i nokon mon vera styrt av økonomisk vekst og tomtekostnader sør for fjorden.

I den mellomfasen ein no er, ser rådmannen det som vanskeleg å koma med gode tilrådingar om framtidig skule. Skulen fungerer godt i det daglege. Rådmannen rår difor til at ein satsar på noverande skule med naudsynte tilpassingar i dei nærmaste åra.

Av dette fylgjer at rådmannen ikkje vil tilrå at det blir sett i gong arbeid med planar for nybygg, full ombygging og rehabilitering av Bokn skule i kommunestyreperioden 2015 – 2019.

Ein vil i perioden vurdera om ein skal slå saman romma i avdeling « Team ung» slik at ein her får eit klasserom på om lag 50 m² på nøytral stad i skulebygget.

Rådmannen skal syta for at taktekkinga på gamle-skulen til ei kvar tid blir vurdert og om naudsynt skifta dersom det oppstår vesentlege lekkasjar. Om tekkinga må skiftast, skal han fremja eiga sak i kommunestyret.

Rådmannen skal syta for at varmeanlegget til ei kvar til blir vurdert. Dersom han finn at dette må skiftast ut, skal han fremja eiga sak i kommunestyret.

Det blir kvart år frå budsjettåret 2016 sett av kr 50.000,- til ekstra vedlikehald på Bokn skule.

Rådmannen rår vidare til at det på investeringsbudsjettet for 2016 blir sett av kr 100.000 til EL-biltilkoplinger ved skulen.

Teneste 2311 Kyrkjebrygd aktivitetshus

Tenesta omfattar ansvar for energi og vedlikehald av det gamle skulebygget på Boknaberg.

Bygget blir nytta til fritidsaktivitetar for unge. Det blei hausten 2014, i samarbeid med Bokn plast, gjort eit stort arbeid med opprusting av kjellaren. Det er tidlegare vedteke at så lenge framtida til bygget ikkje er avklara, skal ein berre halda bygget tett og ikkje gjera anna vedlikehald. Etter som åra går kjem manglande vedlikehald meir til syne. Det er trong for å skifta vindauge og utvendige vegger og tak treng opprusting. Arealet ute ber og preg av manglande vedlikehald. Skal noko gjerast vil kostnaden snart bli kr 500.000 – 1 mill. Rådmannen ser det slik at framtida til bygget bør bli drøfta i samband med ei samla vurdering av kommunen sine bygg.

Teneste 2650 Kommunalt disponerte bustader

Tenesta omfattar utleige og vedlikehald av kommunale bustader.

Kommunen eig 21 husvære. Av desse er 9 i omsorgsbustaden i tilknyting til sjukeheimen og 6 i omsorgsbustaden nord for Boknatun. Vidare har vi 2 hus med 2 ungdomshusvære i kvart på Austre Bokn og ein eldre bustad med 2 husvære i Føresvik.

Ein har installert overrislingsanlegg i dei 6 omsorgsbustadane lengst nord ved Boknatun. Det var i langtidsbudsjettet sett av kr 300.000,- til overrislingsanlegg i ungdomsbustadene. Rådmannen rår til at ein utsett dette prosjektet til etter at Boknatun med sjukeheim og omsorgsbustader er brannsikra. Det kan og vera slik at branngryggleiken i ungdomsbustadene er god nok utan at ein installerer overrisling.

I dei 6 omsorgsbustadene i det gule huset nord for Boknatun bør ventilasjonsanlegga skiftast ut. Dette vil kosta kr 75.000. Rådmannen har ikkje funne rom for å ta til med dette i budsjett for 2016.

Bustadene er elles i god stand og treng ikkje ekstraordinært vedlikehald i 2016. Det er likevel slik at ein ofte må gjera oppussingsarbeid når ein skiftar leigetakar. Det blir ikkje sett av eigne midlar til dette.

Husleiga for omsorgsbustadane skal frametter årleg justert i samsvar med konsumprisindeksen.

3010 - Plansaksbehandling, 3020 - Bygge-, delings- og seksjoneringssaker, 3030 - Kart og oppmåling.

Under tenesta skal ein arbeida ut planar i samsvar med krav i bygningslov og i overordna planar og retningsliner. I dette ligg arbeid med reguleringsplanar og andre planar som kommunen treng for å leggja til rette for utbygging og vern. Vidare skal ein handsama bygge- og plansaker i samsvar med lovar og føresegner innafor lovfesta tidsfristar og gjennomføra tilsyn. Ein skal handsama kart og delingsforretningar på ein rask og effektiv måte samt oppdatera kartverk og føra matrikkelen.

Byggjesaksansvarleg treng opplæring i føring i matrikkel og bruk av dataprogrammet Komtek, som ein nyttar for å ha oversikt på kommunale avgifter.

Arbeidet med å leggja malar for byggjesak inn i sakshandsamarsystemet er i gang og vil bli klart til bruk no i haust.

Når det gjeld matrikkel og kart og oppmåling, har Bokn eit samarbeid med Tysvær. Samarbeidet med Tysvær fungerer godt, men krev ekstra logistikk samstundes som vi ikkje kan nyta kompetansen i det daglege. Det blei undertekna ny avtale frå 01.01.2014. I dei siste åra har det blitt eit stort etterslep kva gjeld arbeidet med å føra bygningsdata inn i matrikkelen. Tysvær kommune har ikkje kapasitet til å gjera dette arbeidet. Ein har difor gjort avtale med Suldal om å hjelpe til. Det har teke tid å koma i gong. Det er lagt inn kr 60.000 i budsjettet for 2015 til føremålet. Resterande midlar må vidareførast i 2016.

I strategisk IKT plan for kommunen har ein som mål å ta i bruk nyttig programvare som kan effektivisera arbeidet samstundes som det gir betre tenester til innbyggjarane.

For teknisk er fylgjande program aktuelt:

VA-program

I dag har kommunen berre papirarkiv over offentleg leidningsnett. Det er i år kjøpt inn nytt program som skal til for å digitalisera kart over kummar og leidningsnett. Ein har ikkje eigen kompetanse som må til for å måla inn og digitalisera VAR-data. Ein vil i 2016 arbeida med å finna ein veg i dette. Ei løysing kan vera å leiga hjelp. Rådmannen vil koma med forslag til økonomiske rammer for dette i budsjett for 2017.

Opplæring:

Dei tilsette i seksjonen må halda seg oppdaterte på lovar og føresegner. Verksemda er i dag heilt avhengig av bruk av mange datasystem. Midlar til seksjonen sin trong for opplæring vil bli henta frå kommunen sine kompetansemidlar.

Gebyr

Gebryra for sakshandsaming og kart og oppmåling skal finansiera dei kostnadene kommunen har til slike oppgåver, dvs. sjølvkost. Sidan det er Tysvær som utfører kart og oppmålingsforretningane har vi vidareført at oppmålingsgebyr fylgjer Tysvær sin gebrysats pluss våre eigne administrasjonskostnader.

Gebyrregulativet for sakshandsaming i Bokn har same oppbygging og like satsar som det ein har i Tysvær. Både Tysvær og Bokn ligg lågt samanlikna med andre kommunar når det gjeld desse gebyra. Maksimalt gebyr kan reknast ut frå sjølvkost. Rådmannen rår til at gebrysatsane for sakshandsaming blir endra i samsvar med Tysvær jamfør vedlagt gebyrregulativ.

Kommuneplanen

Kommuneplanen blei endeleg godkjent i 2013. Slik plankrava har utvikla seg, må ein pårekna at kommuneplanarbeidet vil gå kontinuerleg i ulike fasar. Når nytt kommunestyre er på plass, må ein ta til med planstrategiarbeidet. Det vil truleg koma kostnader ut over løn til dette arbeidet i 2016. Rådmannen har likevel ikkje funne midlar til dette i budsjettet.

Reguleringsplanar

Arbeid med reguleringsplanar ligg og under teneste 3010, men blir og ført som eigne prosjekt. Plankrava gjer at trong for nye planar og korrigering av gamle aukar. Er ikkje tiltaka i samsvar med planen, eller dersom det ikkje er godkjente planar, får ein ikkje byggja.

Reguleringsplanen for strandsona og gangveg frå Føresvik til Alvestad har vore under arbeid sidan 2006. Då planen sist låg ute til offentleg ettersyn kom det merknader frå kulturavdelinga i fylkeskommunen. Det er no gjort endringar for å koma merknadene i møte. På møte i forvaltningsstyret den 20.10.2015 vil bli det vedteke å senda planen på ny høyring utan gangveg. Dette er i strid med tidlegare vedtak i kommunestyret og planen må difor på ny bli lagt fram for kommunestyret. Det er vanskeleg å seia noko om vidare gang og tid for endeleg godkjenning av planen.

Reguleringsplan for søre del av Øyrenfeltet, som har avklara gangvegtrase og bruk av strandsona med sjøområde er no endeleg godkjent.

Reguleringsplan for Sæbøområdet (Føresvik sør) er no endeleg godkjent.

Det er sett i gong eit større arbeid med områdeanalyse for Føresvik/ Holmen. Fylkeskommunen har løyvd pengar til arbeidet, som blir leia av Haugaland vekst. Coop

Haugaland, Bokn plast og andre grunneigarar tek del i arbeidet. Arbeidet har vore i gong i heile 2015 og vil forsetja i 2016.

Ein er i ferd med å setja i gong arbeid med reguleringsplan for Holmen. Arbeidet vil bli gjort i samarbeid med Bokn plast, Coop Haugaland og andre grunneigarar. Ein tenkjer seg at planen skal avklara framtidig bruk av området med tanke på bustadbygging og handel. Gjennom planen vil ein og avklara om ein kan utvida området med å nytta massar frå Rogfast til å fylla ut i sjøen.

Bokn plast er i starfasen med arbeid med reguleringsplan for området sør for High Comp. Det er og her snakk om å nytta massar frå Rogfast for å fylla ut i sjøen slik at ein kan flytta verksemda, som Bokn plast no har på Holmen, hit.

Ein er og i gong med reguleringsplan for småbåthamna i Hålandssjøen. Ein vonar at planen kan bli endeleg godkjent før jul i 2016.

Føresvikvegprosjektet, som er ein del av Haugalandspakken, går heilt fram til Holmen. Det er difor viktig at planarbeidet for resten av vegen blir sluttført. Noko av planen går inn i plan for sentrumsområdet, ein annan del blir handsama i sentrumsanalysen. Ein ser føre seg at resten av vegen frå Sæbø til Holmen vil bli ein del av planen for Holmen.

No når kommuneplanen er ferdig, må ein taka til med planar for vidare bustadbygging. Kommunen må truleg fyrst arbeida ut områdeplanar før kommunen eller andre utbyggjarar kan detaljregulera. Arbeidet må koma i gong så snart ein finn ressursar, då det er viktig om bustadbygginga i kommunen ikkje skal stoppa opp.

Ein ser og ei klar planoppgåve i å gjera analysar som munnar ut i reguleringsplanar som gjev rom for framtidsretta bruk av området kring fiskerihamnene i Føresvik og Alvestad. Sjønære friområde må vera med i planane. Noko av dette blir teke vare på i sentrumsanalysen for Føresvik. Ut over dette er det ikkje rom for dette arbeidet i 2016.

Kommuneplanen legg til rette for eit større sjønært næringsareal sør for Knarholmen. Kommunen bør laga reguleringsplan for området om ein skal vera med å styra utviklinga og gjera seg nytte av steinmassane frå Rogfast. Dette er eit arbeid som må gjerast i samarbeid med vegvesenet. Rogfastprosjektet vil kosta planarbeidet som er sett i gong no i haust.

Teneste 3030 Kart og oppmåling

Det er på gong eit arbeid med å avklara eigedomstilhøva i Føresvik. Bokn kommune er del i dette arbeidet. Ein må leiga hjelp til dette og har difor lagt inn kr 30.000 i 2013 og 2014. Arbeidet har stoppa opp, men må bli ført vidare. Det som ikkje er brukt i 2015 må bli ført over til 2016.

Teneste 3150 Bustadbygging og fysiske bumiljøtiltak

Tenesta omfattar tilrettelegging av utbyggingsområde og under dette arbeid med byggemogning av bustadfelt og andre fysiske bumiljøtiltak.

Reguleringsplanen for det private bustadfeltet vest i Alvestadkroken blei godkjent i kommunestyret hausten i 2011. Kommunen har enno ikkje teke mot søknad om fysisk tilrettelegging. Det er uråd å seia noko om når tomtene her kjem for sal.

Reguleringsplan for bustadfeltet i Fyrvegen blei godkjent i oktober 2013. Feltet er no ferdig opparbeid. Feltet har 8 einebustadtomter og ei tomt for fleirbustadshus som truleg vil gje plass til 6 bueiningar. Tomtene har vore for sal sidan årsskiftet. Fleirbustadtomta er seld medan dei andre tomtene framleis er ledige.

Det er godkjent ein privat reguleringsplan i Alvestadkroken som gjev plass til 4 firemannsbustader som til saman har plass til 16 små bueiningar. Det blei i 2014 gjeve løyve til å setja i gang byggearbeidet, men arbeidet i marka er framleis ikkje kome i gong.

Reguleringsplan for Vågaheia på Austre Bokn blei lagt ut til høyring kring nyåret i 2015. Planen inneheld 17 einebustadtomter og gir plass for 30 tomannsbustader. Det kom motsegn på planforslaget frå Statens vegvesen og Fylkeskommunen. Planane er mellombels trekt tilbake etter ynskje frå utbyggjar.

Teneste 3200 Kommunal næringsverksemد

Tenesta omfattar drift av kommunalt jordbruks- og skogareal. Kommunen eig nokre jord- og skogparsellar, men driv inga næring knytt til desse.

Teneste 3250 Bistand til næringslivet

Under tenesta høyrer innkjøp av næringsareal samt byggjing og utleige av næringsareal og næringsbygg.

Store deler av næringsområdet i Knarholmen er no seldt. Det kan bli naudsynt med kommunale investeringar for å leggja til rette for ytterlegare etableringar.

I samband med tunellarbeidet i tilknyting til Rogfast skal det deponerast store steinmassar på Bokn. Desse kan nyttast til planering av næringsområde, bygging av vegar, moloar og mykje anna. For å få nytta massane til beste for Bokn må det bli laga realistiske planar. Ein har starta opp arbeid med områdeplan for arealet mellom Knarholmen og Lauplandsvågen i desse dagar. Rogfast skal betala for planarbeidet.

Teneste 3300 Samferdsleverksemder og transporttiltak

I Bokn høyrer kommunale kaiar inn under dette avsnittet.

Oppgåver knytt til dette er å sikra gamle kaiar og brygger som kommunen eig. Det er eit mål å vurdera kva eigartilhøve som vil vera mest tenleg for framtida.

Karmsund interkommunale havnevesen har driftsansvaret for kaien i Foresvik og krev inn hamneavgift. Den kommunale kaien i fiskerihamna i Knarholmen er seld. Kommunen har driftsansvar for den gamle ferjekaien på Tåganes og kai på Hognaland. Kaiane på Torvberget i Våga og i Vestre Arsvågen er definerte som offentlege kaiar. Innanfor moloane i Foresvik og Alvestadkroken er det mindre kaiar/areal som er "offentlege", men det er ikkje klart kva rettar kommunen har. Kommunen har ingen inntekter frå kaiane.

Restane etter det gamle ferjeleiet er framleis ikkje fjerna på Tåganes. Ein tok sikt på å rydda opp i 2012 og 2013. Grunnen til at arbeidet ikkje er gjort er at det er kome innspel frå oppsitjarane om ei anna løysing en minimumsløysinga som ein har midlar til. Kostnaden er tidlegare vurdert til å bli omlag kr 30.000,- for ei minimumsløysing som berre gjeld fjerning av sliske og støypling av betongvegg. Ei løysing der ein i tillegg riv eksisterande betongkonstruksjonar og støyper ny plate, vil koma på kr 110.000,-. Kostnadene som skal tas frå fond for vedlikehald av Tåganes, vil ikkje strekka til om ein vel den dyraste løysinga.

Teneste 3330 - 3340 Kommunale vegar / miljø- og trafikksikringstiltak

Ein har fylgjande mål når det gjeld kommunale vegar:

Revidera handlingsplanen for tiltak på kommunale vegar.

Utføra arbeidet i samsvar med vedtatt serviceerklæring.

Laga ny oppdatert plan for trafikksikring og søkja om trafikksikringsmidlar.

Handlingsplanar.

Plan for trafikksikring er utdatert. Det er kome nye innspel når det gjeld trafikksikring. Ein bør difor revidera planen i 2016. I budsjettet ligg det årleg kr 100.000,- til trafikksikring.

Etter tidlegare plan for å leggja asfalt, skulle ein årleg nytta kr 350.000,- til føremålet. Det har ikkje blitt funne midlar til dette på budsjettet dei siste åra. I 2014 og 2015 fekk ein gjort naudsynt arbeid på Hålandsvegen med bruk av vanlege budsjettmidlar. Det neste som står for tur er Hognalandsvegen. Vegen som blir nytta både av næring, bustader og fritidseigedomar er svært nedsliten og må bli gradert opp snarast. Rådmannen tilrår at det blir lagt inn kr 250.000 til dette i 2015 og kr 250.000 i 2016.

Ein legg opp til å byta ei ferist i året. Dette kostar om lag kr 90.000,-.

Utviding av Føresvikvegen til 2-felt ligg inne i handlingspakken som fylket har vedtatt. Det er no løyvt kr 25 mill til arbeidet. Av desse skal 12 mill. koma frå Haugalandspakken, 7 mill. frå Rogaland fylkeskommune og dei resterande 6 frå Bokn kommune. Statens vegvesen har ansvar for å gjennomføra prosjektet.

Ordinært vedlikehald:

Kommunen kjøper i dag tenester til snøbrøyting, kantklipp, vegskraping og anna vegvedlikehald. Kommunen si serviceerklæring blir lagt til grunn for korleis ein skal utføra tenestene.

Teneste 3350 Rekreasjon i tettstad

I tenesta ligg drift og vedlikehald av offentlege plassar, torg, parkar og parkeringsplassar samt leikeplassar, grøntanlegg og turvegar i tettbygde strok. Kulturetaten har ansvar for planlegging og budsjettering når det gjeld leikeplassar og turvegar. Teknisk gjer det fysiske arbeidet.

Utviklinga i samfunnet gjer at det blir venta at anlegga står fram på ein tiltalande måte. Korleis ute rom syner seg fram, seier noko om dei verdiane som rår i kommunen. Drift og

vedlikehald av uteareal har auka i omfang. Det er eit mål at ein saman med kulturetaten på sikt får arbeidd ut ein driftsplan for uteanlegg.

Nye anlegg fører til høgare kostnader til årleg drift og vedlikehald.

1000-års-plassen er ikkje ferdig. Her kan gjerast meir, men ein ser ikkje at dette kan prioritertast med det fyrste. Anlegget her må ikkje gløymast dersom det kjem framlegg om nye anlegg. Rådmannen rår til at det årleg frå 2016 lagt kr 10.000,- inn i budsjettet til diverse vedlikehald på kvernhus, rensk av bekk og anna.

Nærmiljøanlegget ved Boknasundet er heller ikkje ferdig. Her har idrettslaget siste året med hjelp av dugnad, innsamla midlar sponsorar og samarbeid med kommunen, bygd ny kunstgrasbane. For at nytten skal bli optimal bør det vera toalett og garderobeanlegg i tilknyting til anlegget. Ein kan spørja seg om kommunen skal engasjera seg i dette eller om bruken av knappe midlar skal koncentrertast i området ved skule og fleirbrukshall.

Det utandørs vedlikehaldet er størst i sommarhalvåret. Dette er samstundes med at dei fast tilsette har ferie. Ein satsar på å nyta sommarvikarar neste år slik ein har gjort tidlegare.

Teneste 3380 Førebygging av brann og ulykker

Tenesta omfattar feiarvesen og andre tiltak som skal førebyggja ulykker knytt til brann eller eksplosjon.

Arbeidsmål for tenesta:

Alle særsikte brannobjekt skal ha tilsyn i samsvar med gjeldande krav.
Ein skal arbeida ut handlingsplan for tiltak for å sikra mot brann.

Det er gjort avtale med Tysvær kommune om at dei tek i vare funksjonen som brannsjef, administrasjon, øvingar og tilsyn frå og med 2012. Kostnaden ligg i budsjettet og blir indeksregulert kvart år.

Tysvær skal som tidlegare utføra feiring i Bokn kommune. Denne tenesta skal vera sjølvkostfinansiert. Gebyret for feiring i Bokn blir i 2016 er i samsvar med Tysvær sine satsar.

Teneste 3390 Brannvesen

Tenesta omfattar brannvesen, oljevernteneste, og andre førebuings- og tryggingstiltak for å møta ulykker knytt til brann og eksplosjon.

Målet er at ein skal vera i stand til å meistra hendingar i kommunen. Eit arbeid med å utgreia og eventuelt etablera eit interkommunalt brannvern går mot slutten. Arbeidsgruppa rår til at det blir etablert felles brannvesen. I fyrste omgang skal dette ikkje verka inn på inndeling i brannkorps og plassering av stasjonar.

Det er krav om at ein må ha grunnopplæring for å vera med i brannstyrken. Grunnkurs for brannmannskap på deltid skulle etter reglane vore gjennomført innan 2012. Den billegaste løysinga for Bokn er å ta del i kurs som blir arrangert lokalt saman med andre kommunar. Vi må rekna med ein kostnad på nærmere kr 50.000,- pr. mann. For heile styrken på 17 mann utgjer dette kr 800.000,-. 5 brannmenn gjennomførte kurset i 2011. Det blir lokale kurs i 2015 og 2016 og ein reknar med nye kurs i åra som kjem. I siste budsjett blei løyvinga til kurs

redusert frå kr 175.000 – kr 100.000. For å kunna gjennomføra grunnkursa tilrår rådmannen at midlane til kurs blir auka frå kr 100.000 til kr 150.000 dei neste åra.

For å køyra den nye brannbilen må ein ha sertifikat kl. C. Det er i dag 6 av 16 brannmenn som har slikt førarkort. Ein har ikkje vaktordning for brannmenn og kan difor risikere at ingen med førarkort kjem ved utrykking. For å redusera denne risikoen må ein i 2016 kursa to personar slik at dei får naudsynte førarkort. I tillegg er det tong for at to personar tek kurs for å kunna kjøra med blålys. Rådmannen rår til at det i 2016 blir sett av kr 114.000 til sertifikat kl. 2 og kurs for å køyra med blålys for to brannmenn.

Ein har brannbil på langsiktig leigekontrakt. Årleg kostnad på kr 195.000 ligg i budsjettet. Ny brannbil vil kosta 2- 3 millionar. Rådmannen rår til at ein legg kr 2.200.000 inn i investeringsbudsjettet for 2016. Han vil like over nyåret fremja eiga sak om kjøp av brannbilen som ein no leiger. Når bilen er kjøpt kan ein taka det resterande som er sett av til leige ut av budsjettet.

Det hydrauliske redningsverktyet brannvesenet har, held ikkje mål. Dette kan i verste fall føra til at ein ikkje får frigjort skadde personar i ulykkesbilar. Vidare må det kjøpast nye varneklede. Dette er innkjøp av nytt utstyr som ikkje erstattar gamalt. Rådmannen hånd difor til at ein legg inn kr 254.000 i investeringsbudsjettet for 2016 til føremåla.

3400 Produksjon av vatn

I tenesta ligg vasskjelde, inntak, filtrering og reinsing av vatn.

Ein må til ei kvar tid syta for at vasskjelda er stor nok og gjennom god vassreinsing sikra at brukarane får vatn som held mål etter fastsette krav.

Noverande anlegg vil ikkje ha kapasitet til å møta folkeauken. I tillegg kjem dei krava Rogfast har til levering av vatn i anleggsperioden og i driftsfasen. Vasskjelda, Torlandsvatnet, må regulerast og det må bli bygd nytt inntak og pumpeanlegg på Torland og vidare reinseanlegg og høgdebasseng på Vaulen. Eit nytt anlegg som skal gje nok vatn til Bokn og samstundes forsyne Rogfastprosjektet er kostnadsrekna til kr 16 mill. inkludert prosjektering. Ein har no gjort avtale med Rogfastprosjektet som inneber at prosjektet gjennom tilskot og ved kjøp av maksimalt 750 m³ vatn pr. døgn i 7 år skal tilføra Bokn kommune kr 13,5 mill. til utbyggjing av vassverket. Dette tilsvarer den meirkostanden kommunen får ved å gå på ei full og framtidssretta utbyggjing i staden for den minimumsløysinga rådmannen var i ferd med å setja i gong i 2014. Med bakgrunn i dette rår rådmannen til at det investeringsbudsjettet blir lagt inn kr 14 mill. til utbyggjing av vassverk i 2016 og kr 2 mill. i 2017.

Kommunen har eit lite vassverk på Hognaland. Vassverket forsyner Bokn bygg og nokre få hus og hytter. Vatnet blir ikkje reinsa og stettar difor ikkje krav til offentlege vassverk. Pumpehuset er i ferd med å bryta saman sjølv om det ikkje er grunn til å tru at det skal falla ned dei par neste åra. Kostnaden med nytt pumpehus vil liggja mellom kr 80.000 og kr 100.000. Rådmannen ser det slik at ein må vurdera om brukarane kan ta over drift av vassverket før ein tek stode til om ein skal byggja nytt pumpehus.

Sjølv om det er store planar for framtida, må naudsynt utskifting gå sin gong innanføre normal budsjetttramme.

Teneste 3450 Distribusjon av vatn

I denne tenesta ligg pumpestasjonar, trykkbasseng, leidningsnett og dessutan gebyr for vassforsyning. Ein fører kvalitetskontroll med vatnet ein leverer. Det er ynskjeleg å utvida leveringsområdet og ein skal arbeida med å auka leveringstryggleiken. Kapasiteten på leidningsnettet må og verta vurdert med tanke på sikker levering av sløkkjevatn. Etter ny plan og bygningslov er det eit krav at det skal vera tilgang til sløkkjevatn om ein skal føra opp nye hus.

Dei fleste bustader, gardsbruk og andre bygg på Bokn har vassforsyning frå kommunalt eller private vassverk. Det er berre i Lodenområdet, Straumen, Dagsland, Økland og Gunnarstad ein framleis har eigne brunnar og borehol. I Jøsenområdet har ein eit privat vassverk med Jøsenvatn som kjelde. Egedommane på Grønnestad har privat vassverk kor Hagavatn er kjelde. Ein kjenner til at vassverket på Grønnestad til tider leverer vatn som ikkje er i samsvar med normerte krav. Det private vassverket på Grønnestad har gardsbruk med mjølkeproduksjon mellom brukarane. Dei som driv mjølkeproduksjon er særskilt sårbar når det gjeld vasskvalitet. Det bør bli vurdert kva som kan verta gjort for å betra kvaliteten på vatnet. Det vil vera føremålstenleg å arbeida ut ein plan som syner korleis ein kan sikra kvalitetsvatn til heile kommunen. For å gjera ei slik utgreiing, treng ein hjelp frå konsulent. Ein har ikkje funne midlar til dette dei fyrste åra.

Grunneigarane har kome med ynskje om at kommunen skal leggja vassleidning frå Vaulen via Gunnarstad til Trosnavåg. Kostnaden til dette vil koma på kring kr 2 mill.

Nyleg har ein og fått førespurnad frå grunneigarar på Grønnestad om få offentleg vassleidning hit. Ein har ikkje gjort overslag over kostnaden med dette, men det er grunn til å tru at det er tale om ein kostnad på kr 1,5 – 2 mill.

Det er ikkje teke stode til om kommunen skal gå inn på tiltaka. Ei eventuell utbyggjing må bli eit spleislag mellom kommune og oppsitjarar.

Arbeidet med å skifta ut vasskummar må gå sin gong. Kostnaden er omlag kr 50.000,- pr. kum. Midlar til å skifta ut ein kum pr. år ligg i ligg i budsjettet. Rådmannen rår til budsjettet blir auka med kr 50.000 slik at ein kan skifta ut to kummar i året.

Gebyr for vatn skal verta fastsett etter prinsipp for sjølvkost. I dette ligg at tilknytingsgebyr og årsgebyr skal dekka heile kostnaden ved dei årlege driftsutgiftene, avskriving av investeringar og renteutgifter. Planlagde investeringar vil verka inn på kommunen sine kostnader og gebyra. Sak om sjølvkostgebyr vil kome til politisk behandling i 2016.

Teneste 3500 Avlaupsreinsing / slam

Tenesta gjeld reinseanlegg, utlaup og handtering av restprodukt (slam og vatn).

Kommunen har driftsansvar for 5 større slamavskiljarar. Eit privat firma tømer slam for kommunen. Avvatna slam blir lagt i deponi på Toraneset.

Anlegget for slambehandling i Foresvik held ikkje mål når det i dag skal ta mot avlaup frå 160 pe. Anlegget, som er frå 1975, blei bygd for 100 pe. og er underdimensjonert. Ein får av den grunn store kostnader knytt til at ein må töma 4 gonger i året.

Etter komuneplanprogrammet skal mykje av framtidig bustadbygging gå føre seg i området

som soknar til anlegget. Eit nytt anlegg må difor dimensjonerast for langt fleire hus. Sjølv om anlegget er under press, kan det vera føremålstenleg å venta med utbygging til ein har oversikt over kor stor utbygging som kjem til å sokna til anlegget i framtida. Kommunen vil dei nærmaste åra ha store kostnader knytt til vassverk. Av den grunn kan det vera tenleg å venta med investering i reining av avlaup.

Tilknytingsavgift og årleg gebyr skal bera kostnadene kommunen har med kloakkanlegg, dvs. sjølvkost.

Teneste 3530 - 3540 Avlaupsnett / innsamling av avlaupsvatn

Tenesta omfattar pumpestasjonar og leidningsnett og er eit sjølvkostområde

Å gjennomføra avlaupsplanen i Alvestad er framleis ei uløyst oppgåve. Det er eit mål at alle private kloakkledningar skal koplast på. Plan og bygningslova gjev heimel for å setja fram krav om tilkoppling til oppsitjarane.

Det kostar kr 25.000 å skifta ein drengskum. Det er trong for å skifta 2 kummar i året.

Rådmannen rår til at ein aukar budsjettet med kr 25.000 frå og med 2016 slik at ein kan skifta to drengskummar i året.

Teneste 3550 Innsamling av avfall

Tenesta omfattar innsamling og henting av avfall, samt avfallsgebyr. Tenesta skal gjerast til sjølvkost.

Haugaland Interkommunale Miljøverk, HIM, har ansvar for å samla inn avfall på Bokn. HIM har eit differensiert tenestetilbod og fastsett gebyr for renovasjon til private bustader. Den enkelte abonnent kan nå i større grad tinga avfallsdunkar som er tilpassa eigen trond. Eit slikt regulativ vert opplevd meir rettferdig fordi ein kan betale i høve til bruken.

I avtalen mellom HIM og eigarkommunane er det ein føresetnad at det skal vera like gebyr i deltagarkommunane og frå 2014 er gebyra regulert i samsvar med forslaget frå HIM. Likevel må den enkelte kommune vedta gebyra for eigne innbyggjarar. HIM har nå tatt over kontakt med abonnementane samt arbeidet med å fakturera og å krevja inn avgifta. Kommunen får ein liten del av inntektene som skal bera kommunen sine kostnader med at ein framleis vil ha noko brukarkontakt.

Teneste 3600 Naturforvalting og friluftsliv

Tenesta omfattar koordinering av miljøvernarbeidet i kommunen, og ansvar for å utarbeida miljø- og naturressursprogram. I dette ligg at ein skal sjå til at utmark- og friluftsområda blir forvalta på ein god måte. Vidare skal ein vera med å sikra tilgjenge for allmugen til badeplassar og ein skal opparbeida rastepllassar, småbåthamner og fortøyings- og kaiplassar. Ut over dette har ein ansvar for å forvalta ferskvassfisk og vilt.

Strandsona og sjøen er viktige friluftsområde for innbyggjarar og turistar. Planar og tiltak som betrar bruken av desse ressursane er viktige for Bokn si framtid.

Kommunen manglar ei oppdatert viltkartlegging som vil vera del av registrering av eit samla biologisk mangfald. I fleire byggesaker blir kommunen konfrontert med at ein ikkje kan dokumentera omsyn til biologisk mangfald. Arbeid med dette må ikkje bli gløymt, men kan neppe bli prioritert dei fyrste åra.

I kommuneplanen har ein fastsett trasear for turstiar og markert viktige lokale friluftsområde. Ei frivillig gruppe under "Kjekt på Bokn" prosjektet har fullført planlagde stiar og ein arbeider med nye trasear.

Ein har små resursar til forvalting av vilt og fisk. Ein leiger sekretærhjelp for den kommunale viltnemda i Tysvær. Arbeidet er avgrensa til forvaltning av hjortevilt. Kommunen bør gi hjelp til å få arbeidd ut driftsplanar for jakt og fiske. Kommunen har samarbeid med Hjorteviltsentret på Svanøy i arbeidet med å forvalta hjorteviltstamma. Utgiftene vert dekkja frå viltfondet som blir finansiert av jegerane. Samarbeid med andre kommunar bør vurderast.

Teneste 3750 Museum

Det gamle ungdomshuset på Håland har fungert som museum i mange år. Huset treng maling og noko kledning treng å bli skifta. Vindauge og dørar er mogne for utskifting. Skal ein gjera samlingane meir tilgjengelege for publikum, trengst skikkelege garderobar og toalett. Ein treng og parkeringsplass ved bygget. Samla vil kostnaden til opprusting snart bli meir en ein million kroner.

Huset står etter avtale på grunn som kommunen ikkje eig. Det at huset ligg noko utaføre allfarveg må og bli tatt med i vurderinga av huset si framtid.

Rådmannen ser det slik at ein i 2015 må arbeida med å finna ei anna løysing for lagring og utstilling av museumsgjenstandane. Aktuelle løysingar kan vera å innreia lagerlokale på loftet i Boknatun og ha utstilling i tilknyting til vestbylen på Boknatun eller/og i Fleirbruksalen. Ei anna løysing kan vera å ta i bruk den gamle gymnastikksalen til utstilling og lager. Ein har som mål å finna ei løysing slik at ein innan utgangen av 2016, kan gjera vedtak om at bygget på Håland kan bil rive eller avhenda.

Teneste 3810 Kommunale idrettsanlegg

Den nye fleirbruksallen skal stå ferdig hausten 2016. Frå den tid kjem det kostnader til drift av hallen. Det er viktig at den som skal stå for drift av hallen, kan fylgja med i ferdiggjering av byggearbeidet. Driftsansvarleg må difor vera på plass før sumaren. I tillegg til løn til den driftsansvarlege kjem kostnader til vask og straum samt diverse anna.

Rådmannen rår til at det blir sett av kr 400.000 til drift av fleirbruksallen i 2016 og kr 600.000 i åra som fylgjer.